

HIBRU

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Vo pasio rigatoreva iravu voeaopa oirao pie vovou irara Jiu-pa irara iava voea. Ari viapau taraipaviei oiso, Iroutoa rutu vo rigato purareva.

Uva Krai iava Kristenpa irara tavitavireva oiso purapaoro, Ro Krai ira oearovu rutu-ia pute iraopareveira reipaoro voeao iava, oiso osa voeao profet irara, ora voeao enselpa irara, ora ro Moses, ora Josua, ora pris irara Eron vo saraaro iava voea. Ora oiso tapo puraroepa vo pasio-ia, Vao Airepa Reo Ovoi oa tuariripa-ia pute iraopaiveira tauva vatepaoro oirarapa. Ora vao koruoua oa purareva ora rera-ia Krai ora aue tapo varao oirao pie reoro oara rutu Jiu varaaro-ia putepaiveira varao oara oisoa purapaive vo tuariri rutu.

Oire uva Papara 11 sovara-ia goru reoro rutu toupaveira oreoroa epao voeao iava tuariripa irara oea varaaro oirao pie vovouro oisoa kareke piepaive Pautoa raga-ia rari iraopaoro vo osa oisoa oaravu kovoara purapaive.

1. Jisas iava vao aviavi pie reo, ira-a orekerovu rutu vituaro-a rera, 1:1-3.
2. Krai voea-ia enselpa irara puteparevoi rutu, 1:4-2:18.
3. Krai vaiterei-ia Moses vaio ora Josua puteparevoi rutu, 3:1-4:13.
4. Krai voea-ia pris irara Eron vo saraaro iava pute iraoparevoi rutu, 4:14-7:28.
5. Tuariripa koruouaroa-ia puteparevoi Krai, uvare ora rera iava revasiva-ia ovoioapa koruoua purareva Airepa Reo Ovoi oirao piepaoro, 8:1-10:18.
6. Oirao pie vovou-a vao oa-ia uvui iraopaviei ra Pauto roru piepape oiso osa tuariripa irara oisoa rera roru piepaive, 10:19-12:29.
7. Goru reo vatereva Kristen irara vo vovouroaro tore piepasa, oiso ra tuuvu vovouvira toupave, 13:1-25.

Pauto Oviitoaaro Vigeipa Reo Vatepare

1 ¹Pauto tuariri rutu ora rera vo reoaro oisoa vatevatepareve voeaopa vigei aao iraraaro. Ora vo osa tapo vo oraivarovu rutu-ia oisoa profet irara-ia piepareve ra rera vo reoaro kareke pieive va kosi pieoro. ²^a

^a 1:2 Ga 4:4; Hi 2:3; Sam 2:8

Ari vo vokiroa varao-ia ovoioipa vokiro oara-ia Pauto ora rera vo reoaro kosi pierevora rera Oviitoaaro-ia. Ro-ia ira iavirava Pauto orekerovu rutu pura rovoreva voari rovoa rutu-ia. Ora oiso tapore eera ira-ia orekerovu rutu touverea vo ovoioipa voki-ia, ra oiso rutu pieve evara, Rera raga varaaro. ^{3b} Eera Jisas ira iava roropaiveira aviavia vova Pauto vo kerariaro-ia. Ro ira kekepaoro oiso taraipaaepa, O ari Pauto oiso toupaveira osa ro, uvare Pautoa-va areiipaveira rutu Jisas. Rera vo reoaro vo goruaro oa-ia orekerovu rutu voka piepareveira oiso vuvuiua-ia ora vo rasitua-ia, oisore ra orekerovu rutu oisi raga toupave vo vokiara rutu-ia. Oire uva raiva pura rovoreva oirara rutupa vo vuriara rutu verapasa vo ora rera revasiario-ia. Oa iava vo vokio oirapapa varata-ia pauparoi vuvuiua-ia Pauto ruvara-ia, ro-ia Reitoa rutu ira oearovu rutu-ia king irara putepaveira.

Pauto Oviitoaaro Ira Enselpa Irara Rutu-ia Putepare

⁴ Eva-a oa iava rera raga enselpa irara-ia putepaveira rutu. Oiso osa raga ita rera vaisiario voea vaisiario-ia putepaveira vo vaisio-ia oa vatereva Aiteto Pauto rerapa. ^{5c} Uva va vituaro iava oiso toupai, uvare viapau oiso irai voea iava enselpa irara oisi tavireva oiso,

‘Vii-a ragai Oviitoaaro. Vo vokio-ia ragai-a vii aitetoaaro.’

Ora oiso tapo osa viapau oiso irai voea iava enselpa irara tavireva oiso, ‘Ragai-a rera aitearo. Ira taru toupaveirea ragai Oviitoaaro.’

^{6d} Oire vosa Pauto ora rera Oviitoaaro rutu Avaioto vara piesa aueparoepa, uva oiso puraroepa,

‘Voea rutu Pauto voeaaro purapurapa irara ensel irara taku viro iraoave rera Oviitoaaro-ia vuurapa vaisi puraoro.’

^{7e} Oire uva voeao enselpa irara oea iava Pauto oiso puraroepa,

‘Purapurapa irara ensel irara puraava, oiso ra oiso toupave osa kiuvu. Ora tapo ragai voeaaro kovopa irara oiso puraava, ra oiso toupave osa vuvua.’

^{8f} Oire uva vo reo raga puraveira rera Oviitoaaro iava oiso,

‘Turaro. Vii vaaro paupa viapau oiso opesiperea. Oa touvira rutu toupaveira ovusa va-ia paupau oearovu rutu tokipaoro. Voeao rutupa reipauveira, oea torevokovira rovirieipariveira.’

^{9g} Viigoa vovou iraopau torevokoa purapasa vao vuria verapaoro.

Eva-a oa vituaro iava Pauto, vii reraaro Pauto vii roporevora. Oa iava oearovu rutu-ia putepari, vo osa viipa avivikepaaveira vii-ia vuurapa vaisi puraoro. Va-a vao oa vituaro iava roru vovou rutu vaterevora viipa.’

^b 1:3 Jo 1:14; Kl 1:17 ^c 1:5 Sam 2:7 ^d 1:6 Diu 32:43 ^e 1:7 Sam 104:4 ^f 1:8 Sam 45:6-7
^g 1:9 Ais 61:1-3

- ¹⁰ ^h Oire uva oiso tapo puraroepa Pauto,
 ‘Vii-a Turaro viigoa vo rasio karekeriva va purapaoro rovoa-ia. Oa iava ora vii iava vavaea raga-ia vuvuiua ita aia purariva.
- ¹¹ Ari ita, oiraopavira rutu. Vara rutu opesiperea, vo osa vii raga touvira rutu toupari. Oara rutu evara rutapaperea avukapaoro. Oiso rutu osa varoara varao oarapa tutuu piepapeira oiso ra karikari piro.
- ¹² Oisi-a eisi osa piepaivora uvuipau ra vara vikopari vara vikipasa. Uva vara rutu oisi purariva oara ora tavariopapeira oiso osa varoara ora tavariopapeira, vo osa vii viapau oisi otavarioiei. Ora viapau rutu oiso avukapaverea.’
- ¹³ ⁱ Ari ita, Pauto viapau irai enseltoa vai tavireva oiso purapaoro, ‘Vo pauu ragai vaoro iava oirapapa varata. Uva tuepaverea vo vokio-ia oa-ia voeao viiva keripa irara tovoaverea vo vii reroaro, oiso rutu osa orekerovu varao oara ivara-ia tasipaiveira kokotoara.’
- ¹⁴ Oire uva eake rutu-a voeao enselpa irara? Uvare voea rutu kovopaiveira urauravira Pautoa-pa. Oa iava Pauto voea sipopareveira voearo tauvapasa oearoa ora vatatopopaaveira rerare tuevira. Vo osa voeapa ruipaparo, oiso ra ora rera iare voea oupareve.

**Pauto Vo Ruipaaro Oisi Toupaveira Ra
 Vorevira Ora Rerapa Vigei Oupareve**

2 ¹ Oire uva vo reo-a vao oreoa vate rovoivora vigeipa oiraopa reo rutu, oa iava vo reo uvu iraopapeira. Vo reo-ia pitupapeira goruvira rutu. Teapi vo reo arova ora aapaapau pie oiso osa opitaisi vo avaka rovu ivara-ia gaegaerepai. ² ^j Uva vo siposipoa-a vao oa purapaiveira enselpa irara oa eveipaiveira oirara rutu oiso, Va-a vao-ia oiraopa siposipo rutu aue Reo Taisi Jiu vaoro. Uva viapau oiso vearovira vo reo sirova utu rovopaaepa. Oa iava vuria vo voriaro uvuivira ouivora. ³ ^k Oire uva apeisi-a? Vosa vo siposipo eva uvu ragapape vo pitupitu iava Pauto vaoro oearovu oupa vore ora rera iare, uva apeisi ragavira oiso osa iava uvuipaviei ra vuri vovou vo voriaro vatavatape? Viapau rutu uvuipaviei ra vuria vo voriaro vatavatape, uvare Turaro Vearo Siposipo kosi pie rovoreva. Oa iava oearovu va uvuivoiva, Pauto voea oureva ora rera iare. Va-a eva oa rutu vituaro iava vo siposipo oiraopavira rutu oiso karekeerao vigeipa. ⁴ ^l Uva Pauto vigei rutupa evo reo oirao pierava oaravu rutu ravotoara puraoro vigeipa ora rera vo goruaro riro goru rutu kareke pieoro. Oa iava oaravu tapo vatereva voeopa oirao pie vovou

^h 1:10 Sam 102:25 ⁱ 1:13 Sam 110:1 ^j 2:2 Hi 1:1 ^k 2:3 Hi 10:29, 1:1; Lu 1:2

^l 2:4 Jo 4:48; 1 Ko 12:4; Ef 1:5

irara, varao vatevateara Tugoropato Uraurato varaaro. Uva vara-a evara oara vatereva voeapa ora rera vo ruipaaro raga-ia, Pauto.

Jisas Raga Uvuiparoi Rutu Vorevira Vigei Oupasa

⁵Oire uva airepa vovouva urioroepa Kraiss. Oa iava viapau oiso Pauto enselpa irara reesireva oisore ra varao-ia airepa rugooro tokipaave, varao oara iava tavitaviparai. ⁶^m Viapau. Ari, iravu oirato oiso puraroepa Tugoropa Vuku sovara-ia oiso,

‘Pauto. Eake irara vai-a oirara ra voeare rugorugoo rovou? Iu. Eake rutu-a oirara ra voeapa siraopau rutu?’

⁷Ari ita, poteku vuutavi raga oa-ia voeapa oisi pierivora, oiso ra enselpa irara roeroovi toupave. Uva evoea oirara oea-ia keraria tovorivora, oiso ra vara rutu voea vaisiaro kae piepaive. Uvare orekerovu rutu voea roeroo toupaveira varao oara rutu tokipaiveira.’

⁸Oiraopavira rutu oiso osa evo reo purapai oiso, Orekerovu rutu oirara roeroovi toupavoi varao oarapa reipaaveira. Ari tovira rutu oirara siitueperea vo rara oisi pieve orekerovupa reioro. ⁹ⁿ Ari ita, viapau oirara oisi kekepaveira, ari Jisas raga. Poteku vuutavi raga oa-ia tourevora vo enselpa irara roeroovi oiravira. Oa iava Pauto oirara rutupa siraoro Jisas siporevora, oiso ra voea rutupa kopiuro. Okopiia isivaaro iava rera kae pierivora ora rera iare. Uva rerapa rei vaisi rutu vaterevora rera tovooro rera vo kerariaro sovara-ia.

¹⁰Uvare Pauto-a ira orekerovu rutu karekereva ora rerapa. Ora orekerovu rutu rovo rovereva. Eva-a oa vituaro iava oisi torevokovira rutu Jisas oisi pieriva. Ari ita, Jisas eera ira iava oirara rutu uvuipai ra oisi toupave, ra va iava Pauto ora rera iare vorevira voea oupareve. Uva va-a vao oa vituaro purareva Jisas siitoka ouoro. Uvare rera raga kataitao rutu ira uvuivira rutu karekeroepea oirara rutu tuvetuvepasa vaore, oiso ra Pauto voaro koatapaave. ¹¹^o Uva Jisas vuriara rutu vera iraopaveira oirara iava. Oa iava voea rutu Jisas vase areivira rutu toupaveira, uvare torevoko irara-a vigei. Oa iava kataitao rutu-a Aiteto Pauto vigei rutu Aitearo. Oa-a eva oa sirova viapau oiso Jisas ariia vai oupareveira, vo rara oirao pie vovou irara rutu vaisipareve oiso, “*Ragai araoko iraraaro.*” ¹²^p Ira vo reoaro oiso puraepa,

‘Pauto. *Ragai vii iava araoko irara oaa tavipaoro vii vaisaro-ia vuurapa vaisi purapaaveira vo oirara rutu osireiaro-ia voea oea ora gurupaave.*’

¹³^q Ora vo reo-ia tapo rera vo reoaro oa-ia oiso puraroepa,

^m 2:6 Sam 8:4-6 ⁿ 2:9 Fl 2:7-9; Ap 2:33; Jo 3:16 ^o 2:11 Hi 10:10 ^p 2:12 Sam 22:22

^q 2:13 Ais 8:17-18; Jo 10:29

'Ragai vii-ia Pauto rari vovou purapaaveira.'

Ora vo reo tapo oa oiso purapai,

'Ragai-a vao ragoa voeavio tapo kakae vure toupavao, oea vaterevora Pauto ragaipa.'

Jisas Ira Oiravira Karekeroepa Vigei Tauvasa

^{14r} Oire uva voeao oea oiso vaisireva kakae vure evoea-a oirara rutu. Uvare Jisas oisi rutu kavauroepa oiso osa voeao oirara oeava areiipare. Ira eisi ragavira piereva aue-ia evao parikou-ia kopiioro, oiso ra Seten vo goruaro-ia tasireve vao oirara kopii piepa goru. ^{15s} Uva Jisas Seten-ia pute ovoireva rera vo goruaro tokooro. Oa iava voea vo rugorugooaro karukarureva voeao oea vokiara rutu-ia oisoa kopiiapa uriripaave. Uva vo uriri tapo eva opesi pie ovoireva. ¹⁶ Oiraopavira rutu vao-ia taraipavio oiso, Viapau oiso enselpa irara tauvapareveira. Viapau. Aue iava uvare voea-a voeao oea tauvapareveira oea toupai Ebrahim aao iraraaro. ^{17t} Oa vituaro iava oiso rutu karekeroepa osa oirara rutu araokotoaaro, oisore ra oiravira rutu touoro goruvira rutu Pauto vo kovoaro purapareve. Vo kovo-ia okovoa oisoa purapareve Rovopato Pristo, oiraopa kovotoa rutu Pautoa-pa tauoara purapaoro vigei iavirava siraovira. Oa iava Pauto oirara iava vuri vovouro rutu verareva. ^{18u} Oire uva oisi ragavira eisi osa toupao uvuiparoveira rutu voeao tauvapaoro oea-ia kokaraparoveira Seten. Eake iava? Uvare Jisas tapo-ia kokara ragaroepa rera Seten. Oa iava va-ia vo sirao oureva eera, vo osa voa Jisas rera-ia Seten vorevira putereva rutu.

Vao Turaro Vaisi Jisas Vaaro Oa Vao- ia Turaro Vaisi Moses Vaaro Puteva

3 ¹ Araoko irara oaa, visii vaisireva Pauto, "Ragaipa." Uvare viapau vuri vovou vaiei visii-ia. Oire rugoo iraopata rore Jisas. Eera ira siporevora Pauto vo rasio iare rera vo reoaro kaepasa. Oa iava oiso rera karekerevora rera Rovopatoa rutu Pristo. Uva rera-a eera ira vaisipai oiso, "Vigei reraaro." ² Uva viapau oiso Pautoa-va kaureoroepa ro ira roporeva rutu vo kovo purapasa. Oiso osa piereva aue Moses ira viapau oiso potereva vo oirara rutupa kovopaoro Pauto voeaaro ora Pautoa tapopa. ^{3v} Oire auea vao-ia ovoovoa ro iava oirato ira kepa paureve rei vaisi kepa. Ra rera vaisiario reiparo vo kepa-ia. Oiso osa aue Jisas ira vaisiario Moses vaisiario-ia puteva vo Pauto rugorugooaro-ia. ⁴ Ari ita, viapau oiso okepai akukuvira kareke ragapapeira. Viapau. Ari oirara raga oea vo keparo rutu evara paupaiveira. Oiso osa Pauto ro ira orekerovu

^r 2:14 Mt 16:17; Jo 1:14 ^s 2:15 Ro 8:15; 2 Ti 1:7 ^t 2:17 Fl 2:7; 1 Jo 2:2, 4:10

^u 2:18 Hi 4:15 ^v 3:3 2 Ko 3:7-11

rutu purareva. ^{5w} Oire uva Moses-a eera Pauto kovopatoaaro. Uva viapau oisoa potepareve voeaopa kovopaoro oea Pauto vo kepaaro-ia toupaveira. Viapau. Asi eva-ia rera vo kovoaro ovoovoa purareva vao oa iava ora tavitaviave vo utupaua. ^{6x} Ari ita, uva Krais-a Pauto Oviitoaaro rutu ira tapo viapau oiso potepareveira vigei tokipaoro vigoa oiso toupapeira, Pauto vo kepaaro. Uva vigei vao vigoa oiso rutu toupai, Pauto vo kepaaro, vo rara Krais-ia oirao piepaoro goruvira pitupape vo Pauto vo Saraarore tuepaoro.

**Voeao Oea Pauto Gisipoarova Kaureopaai Oea
Viapau Uvuipai Ra Reareaa Vai Ouive**

^{7y} Oire uva eisi toupaooro Tugoropato Uraurato ravaavira vigei vatatopo piepareveira oiso purapaoro,

‘Vo osa vo vokio reara uvu iraopata varao vova Pauto gisipoaro-ia, ⁸ ra opeita oiso vo vovouro purapata osa voviri tuariri kaureopataepa rutu Pautoa-va. Vo osa voraro toutava raaka tapiro evoava oisoa Moses vo reoroaro akekepata varo reoroaropaoro.

^{9z} Ari ita, uvaroa evoraro uva touiva voeari visii aao iraraoro. Uva oisoa voraro toupaooro oaravu rutu vuriara purapaive. Oa iava tutuu pie ragaepa ragaipa oiso ra voea opesi piea. Osa viapau. Ari vo resura tau ivaro-ia (40) touiva osa voea oisoa tokipaa touvira. Iu ita. Evoa oisoa ragai vo tokiaro evei ragapaoro vuri vovouro rutu pura ragapaive.

¹⁰ Oa vituaro iava voeare kasipuraepa oiso puraoro, Voea rutu voeao-ia riro kaureo irara. Uvare viapau oiso ragai vo reoro sirova utupaaveira oisi vara purapasa.

^{11a} Uva voeare kasipuraepa. Oa iava reo ovoi puraava oiso puraoro, Viapau rutu oiso oea koataavere ragai tapo touoro reareasa!’

Viapau Rutu Uvuipavio Ra Kaureopavio Pautoa-re Oiso Osa Voeao Isrel

^{12b} Araoko irara oaa, ora vatatopo iraopata. Teapi irai visii iava oiso okaureoi purapareve evo vovouro rutu purapaoro vuriara. Ra vara-ia ora piro piero Pauto arova. Ro Pauto ira touvira visii tokipareveira. ^{13c} Ari oearovivu tauvapata ora visii iava vokiara rutu-ia, vo osa touvira evo vokiuro toupave vore utupaua. Teapi irai visii iava ora keakea ragaparo oiso purapaoro, “Viapau oiso vuri vovou uvuipai ra ragai vuri pieve.” Oire uva va-a eva oa viapau oiso uvuipai ra vii arovi pieve Pauto vo pitupituaro sirova utusa. ¹⁴ Eake iava? Uvare vigei rutu Krais tapo takuvuvira rutu toupai rera vaaro oupaoro tauvaa, vo rara vao-ia rari

^w 3:5 Nam 12:7; Eks 14:31; Diu 18:18-19 ^x 3:6 1 Ko 3:16; Ro 5:2 ^y 3:7 Hi 9:8; Sam 95:7
^z 3:9 Ap 7:36 ^a 3:11 Hi 4:3, 5 ^b 3:12 Hi 12:25 ^c 3:13 Hi 10:24-25; Ef 4:22

vuku goruvira rutu pitupape vao oa-ia rovovio rovovira rutu. Teapi vaore ovaupavio Ovoioa Vokire tuea.

¹⁵Iravu vo rigato purareva oa oiso purapapeira,

‘Vosa vo vokio reoara uvupata varao vova Pauto gisipoaro iava, ra opeita vo vovouro purapata osa voviri tuariri kaureopataepa rutu Pautoa-va.’

¹⁶Uva irou irara rutu-a voeao oea Pauto gisipoaro oisoa uvu ragapaoro rerava kaureopaave? Evoea raga ita oea tuvetuvereva Moses vo vokio-ia oa-ia Isip-ia kavuoro avaaepa. ¹⁷Ora irou irara rutu-a voeao oeara kasipuroepa Pauto aue-ia vo resura tau (40) ivaro? Ari voea raga ita evoea oea vuri vovouro purapaiva. Oa iava kopiiapapa evoraro raaka tapiro. ¹⁸^d Uva irou irara-a voeao oepa vao ovoioapa reo purareva Pauto oiso voea vosioro ravaavira, “Viapau rutu oiso oelai koataaverea ragai tapo touoro reareasa!” Oreoa vao-ia oa purareva voeare voeao oea oisoa rerava ora kaureopaave rutu. ¹⁹^e Oire uva va-a eva oa-ia taraipavio rutu, uvare va iavirava viapau oiso uvuiaepa rera voarore reareapa tapi koataave, uvare viapau rera-ia rariapaoro oisoa toupave.

Rearea Toupai Pauto Voeaaropa Oirara

4 ¹Touvira Pauto vo reoaro vigeipa toupavoi vore koatapasa reareapa tapi. Ra ora vatatopo iraopata vaopa uriripaoro, teapi irai vigei iava potereve vo Pauto osirearo-ia, ra viapau uvuiro voare koatasa vo reareapa tapi. ²Iu, oa iava vo siposipo uvuerao oiso ra Pautoa tapo toupape oiso osa voeari tuariripa irara. Ari ita, oea vo siposipo oisoa uvu ragapaive. Osa iava vo reo oupaoro viapau oisoa vo reo oirao piepaive.

³^f Ari vigei vo reo vao-ia oirao piepaera. Eva-a oa vituaro iava koata ovoiviera voare vo Pauto voaoro reareapa tapi toupasa. Oa iava ita oiso puraroepa,

‘Uva voeare kasipuraepa. Oa iava ovoioapa reo puraava oiso puraoro, Viapau rutu oiso uvuiapai ra oelai koataaverea ragai tapo touoro reareasa!’

Uva oisi-a eisi osa puraroepa. Ari oiraopavira rera vo kovoaro opesi pierava rutu voari rovoa-ia. Oa iava voeare oisoa tueparo. ⁴^g Oa vituaro oiso toupaveira vo-ia Tugoropa Vuku-ia, uvare oiso puraroepa aue iava vao-ia erao vatarapa (7) voki,

‘Vao-ia erao vatarapa voki rearearoepa Pauto orekerovu rutu isivaaro iava vara purarevoiva.’

⁵Oire uva vo reoa raga-a vao oa ita toupavoi vo Tugoropa Vuku sovara-ia,

‘Viapau rutu oiso koataaverea vo ragai iare reareasa.’

^d 3:18 Nam 14:23; Hi 4:6 ^e 3:19 Jo 3:36 ^f 4:3 Sam 95:11 ^g 4:4 Jen 2:2; Eks 20:11

⁶Ari ita, voeao oea vearo siposipo uvu rovoiva oea viapau oiso koataaepa Pautoa iare vo reareapa tapi reareasa. Uvare viapau oiso oirao pie vovou vai oisoa purapaive. Ari oearovu epao touvira, oea uvuipai koatasa rera iare Pauto vo reareapa tapi. ^{7^h}Eake iava? Uvare Pauto ovokivu reesireva oiso vaisioro, Vo vokio. Oreoa vao isivaaro iava Devit vo reo rigatorevora vao-ia Pauto vo rearo vo vokio iavapa reo oiso,
 ‘Vosa vo vokio reara uvu iraopata varao vova Pauto gisipoaro-ia, ra opeita vo vovouro purapata osa tuariri kaureopataepa rutu Pautoa-va.’

^{8ⁱ}Uva oirara vo vuutao-ia touiva oa-ia Josua voea tokireva. Oire vosa vo vuuta-ia eva koataaeri vore Pauto voaro reareapa tapi, ra viapau oiso Devit oisi oa-ia taraioro oiso vo rigato purareve, ‘Ovokivu toupai touvira oearovupa.’ ⁹Ari ita, oiraopavira rutu, uvare touvira vuuta epao vao oa-ia koataaverea vo Pauto ruvara iare reareasa. Oa oiso toupai osa vo vokio erao vatarapa voki oa-ia rearearoepa orekerovu rutu puraoro. ¹⁰Aue iava uvare ro ira koataro voare vo Pauto voaaro reareapa tapi, uva oiso rutu toupape, Ira ita eera oisi orekerovu rutu opesi pierevora, oa iava rearearoi oiso osa Pauto rearearoepa. ¹¹Oisi-a eisi osa visii tavipaavoi oiso, Orekerovu vearovira rutu purapape, ra va iava koatavioverea vore Pauto rera tapo reareapasa voa. Auepa teapi irai vigei iava oiso piereve osa voeao tuariripa irara oea oisoa kaureopaave. Ra va iava viapau oiso uvuipa ra Pauto tapo toupasa koataro.

^{12^j}Oiraopavira rutu oiso osa Pauto vo rearo tootoopai ora kovopaivoi. Riro avuavua oa oaravu rutu sigoara avuavuaaro-ia putepaiveira rutu. Uva eisi osa uvuipai oirara ra va avuavuaaro sovopaive vo ora voea sopaaro-ia, ora vo tapo ora voea varaaro-ia rugorugooara. Oa rokopaiveira vo keruara rutu sovara-ia. Oire voava vearopa vovouro rovirieipaive varao arova vuri vovouro, ora varao vearopa rugorugoooro varao arova vuri rugorugoooro. ^{13^k}Uva oisi-a eisi osa iava viapau rutu oiso uvuipai ra kataiavi vai gareavi vai vataupape. Viapau. Ari orekerovu rutu-ia taraiaroveira Pauto vara kekepaoro. Ari ita, orekerovu rutu viaevira toupaveira. Ra va iava vara-ia taraiparo Pauto. Va-a eva oa iava uvui iraopaviei ra ora vigei vo vovouroaro karekepape. Ra va iava vara-ia taraiparo Pauto vara rovirieipareve.

Jisas-a Rovopato Pristo Vigeipa

^{14^l}Eva-a oa iava goruvira rutu toupata Jisas raga-ia raripaoro. Ira raga uvuiparoi vigei tauvapareve, uvare rera raga-a Pauto Oviitoaaro. Eera ira koata rovaroepa Pautoa tapo tousa, uva voa toupaooro Rovopato

^h 4:7 Sam 95:7-8 ⁱ 4:8 Jos 22:4 ^j 4:12 Jer 23:29; Ef 6:17 ^k 4:13 Sam 33:13-15

^l 4:14 Hi 13:1, 7:26, 10:23

Pristo vo kovoaro purapareveira vigei tauvapaoro. ¹⁵ Uva Jisas viapau oiso toupapareveira osa irai pristoa vai, ro ira viapau vigei varaaro vuriara vavataaro sovopareve. Ari ita, vigei reraaro-a Rovopatoa rutu Pristo Jisas ira tou rovoreva vo rasitua-ia oiso osa vigei vao-ia. Oa iava oaravu rutu vuri pitupituro rera-ia kokara ragapaepa, oiso ra vuria vai purareve. Osa viapau oiso oai purareva vuria vai. ¹⁶ Oisi-a eisi osa vituaro iava uvuipaviei ra koatavio Pauto voaaro iare reia paupa tutuu pieoro uriri asavira rutu. Ra voa vigei kekeoro vigeipa vereopa vovou vatereve, vigeipa siraoro vo vuutao-ia, oa-ia riroa rutu tavaka karekeperea.

Ro-ia Jisas Rovopatoa Rutu Pristo Vigei Orirupato

5 ¹Oire ro oirato ira rovopa pris irara vo kovoaro-ia pitupareveira, oirara raga iava rera-a. Uva rera vo kovoaro rutu-a vao-ia Pautoa-pa kovopaoro oirara rutu tauvapasa oiso-ia, tauoara purapareveira auere ra Pauto oirara iava vuriara verapareve, ora Pautoa-pa vatevateara vate ragapareve voea iavirava. ²Uva uvuiparoveira rutu voeaopa siraopaoro voea tauvapasa oea ruruvutu rugoo-ia ora piro piepaaveira, uvare viapau goru vovouro vai voea-ia toupaveira. Uva oisi raga pristu vo vovouroaro toupaveira osa sovopaoro ora rera-ia voea tauvapareveira. ³Uva oiso tupaoro uvui iraoparoi tauoara purapareve oirara tauvapaoro, oiso ra Pauto voea iava vuriara oaive verapareve ora rera iava tapo pris.

⁴ Viapau rutu irai uvuiparoi ra ora iraipa avivikevira toupasa ora ropoparo oiso purapaoro, “Ragai-a Rovopato Pris.” Viapau. Ari Pautoa raga ira rera vaisipareveira oisi. Eva-a oa iava Rovopatoa rutu vo kovoaro purapareveira Pristo. Oa-a eva oa vituaro iava Eron Rovopato vo kovoaro Pris kovo oureva voari tuariri.

⁵ Oire uva eisi osa ita tupaoro Krai viapau ora roporoepa rera raga. Viapau. Ari Pautoa raga ira rera roporeva rerapa avivikea vateoro. Oa iava Pauto oiso puraroepa,

‘Vii-a ragai Oviitoaaro. Oa iava vo vokio-ia ragai viipa oiso toupaa, Ragai vii Aitearo.’

⁶ Uva oreovu toupai vo Tugoropa Vuku sovara-ia oa oiso purapai, ‘Vii pris vo kovoaro purapariverea vokiara rutu-ia vao oa viapau opesipape rova Melkisedek areiipaoro rutu.’

⁷Oire vo osa Jisas oisoa toupareve vo rasio-ia uva voava oisoa variriparo Pautoa iare. Uva oisoa gaupaoro areparo rera vo vavataaro sovopaoro. Uvare oisoa oiso taraiparo Jisas, Pauto uvuiparoi ra ragai utoreve, ra va iava viapau kopiira rutu. Uva va-a eva oa iava Pauto rera uvureva. Eake iava? Uvare taraipavira rutu Pautoa-pa avivikepaoro oisi vo variri oisoa

^m 4:15 Hi 2:18; 2 Ko 5:21; 1 Pi 2:22 ⁿ 4:16 Ef 2:18 ^o 5:4 2 Kro 26:18; Eks 28:1

^p 5:5 Jo 8:54; Sam 2:7; Hi 1:1, 5 ^q 5:6 Sam 110:4; Hi 7:17

purapareve Jisas. ⁸ Oire Jisas-a Pauto Oviitoaaro rutu. Ari tavaka vovou vo vavataaro kaereva. Oa rera tarai pieva rutu, oiso ra va iava Pauto gisipoaro sirova rutu uturo. ⁹ Uva eisi osa piepaoro Jisas vo rekasio-ia rutu rekasiroepa oa purareva Pauto rerapa. Eva-a oa vituaro purareva toupaooro, oiso ra va iava Pauto vigei oupareve vorevira ora rera iare, vo rara goruvira rutu Jisas gisipoaro sirova utupavio. ¹⁰ Uva rerare ro Jisas oiso puraroepa Pauto, “Rovopatoa rutu vii Pristo vo Melkisedek vo saraaro sovava iava.”

Opeita Kovepata Oirao Pie Vovou Arova

¹¹ Visiipa riro gorupa reoro oara vatesa aue ragaparai osa vavagisipatai. Uva viapau vearovira rutu vara uvupataveira, ra vara sirova utupata. ¹² Riro kaekaevira toupatavora visii vao oirao pie vovou irara. Osa iava uvuipataeri oiso ra oearovu siposipopata va iava, osa viapau oiso uvuipataveira. Ari oearovu raga ruvara-ia vo tarai ou iraopataveira vo siposipo iava vao oa ou rovtava voari tuariri. Oiraopavira rutu, uvare vorevira oiso rutu toupataveira osa voeao veu kakaero oea viapau uvuipaai ra sopeara vai aiopaive. Viapau. Ari aue raga tapi rovuro. ¹³ Oire vosa iravu kakaeto tapi rovu raga tapipareve, ra va iava oearovu rera siituepaoro oiso purapaave, “Okakaeto-a ro-ia ira-ia viapau vearo rugoo vai toupai. Ira viapau taraiparo torevoko vovou vai-ia.” ¹⁴ Ari ita, riropa irara raga sope varuro aiopaiveira. Uvare voea varaaro rugorugooara oaive roroiovira toupaveira. Oa iava taraivira orekerovu rutu rovirieipaiveira. Uva vo vokio-ia uvuipaai ra vearopara orekerovu rovirieipaive oiso, Vearo-a vao-ia, ari vuri-a vao-ia.

Goruvira Rutu Kovopape Oirao Piea-ia Pitupaoro

6 ¹⁻² Oisi-a eisi osa iava uvui iraopaviei ra topa pievira otarairovu ita oupape. Oiraopavira ita. Eake iava? Uvare rovvira Kraisi vo taraiaro ou rovoepa. Oa iava uvuipaviei ra otarairovu ita topa pievira oupape. Uvare rovopa rutu-a vao-ia ro-ia Kraisi ira-a vigei vaaro vituaro rutu oirao pie vovou. Uva apeisi-a? E vorerivira ita visii taviavere va vituaro puraoro ita? Viapau. Teapi visii tavi ragaa ita akukuvira oiso puraoro, “Opeita ora vatatopo pie ragapata akukupava kovoro raga pura ragapaooro.” Viapau. Ora teapi visii siposipo ragaa baptaisa vituaro iava ita, ora vao vavae tovo vo viraakoa purapaooro. Ora voeoro iava oearoa kopii rovopaaveira ra voava vorevira voea ita tore piepape. Ora vo vuutao iava oa-ia Pauto oirara rutu rovirieireverea voeapa vuri vovou vo voriaro vateoro. ³ Vo siposiporo-a evava oara iava uvuipaviei ra topa pievira ita avavio otarairovu iare ita, vo rara Pauto oiso puraparo, “Osa vearopai eisi osa piepata.”

^r 5:8 Hi 3:6; Fl 2:8 ^s 5:12 Ap 7:38; 1 Ko 3:2 ^t 5:13 1 Ko 3:1 ^u 5:14 Ais 7:15

^v 6:1 Fl 3:12-14

4^w Oearovu epao oea Pautoa-ia taraipaaveira aviavi pievira rutu. Ari vosa koveave oisi rera-ia taraipaoro ra vo tarai kavuoro kove ovoivae. Ra apeisi ragavira vorevira ita voreave oiso vo tarai iare rera iava vao-ia torevoko vovou toupasa? Oiraopavira rutu, uvare Tugoropatoa-ia Uraurato tarai rovoaepa rutu ro vova vuvuiua-ia rera sovopaoro ora voea sopaaro-ia. 5 Uva oiso tapo taraipaerao, Pauto vo rearo-a vao oa tapo-a vearopai rutu. Ora vao riroa rutu gorua oa eveivora va sovopaoro ora voea sopaaro-ia vao oa kovovere rara vo vuutao-ia Pauto vaaro. 6 Uva evara rutu arova koveaepa. Ari ita, oiraopavira rutu viapau oiso uvuiapai ra vorerivira ora voeare oiso puraave, Ragai iava vuria oaa verari Pauto. Eake iava? Uvare vara ruture ovauoro evara oiso piepaiveira oiso osa ro Pauto Oviitoaaro tapaivora evao parikou-ia. Oa iava riroa ariia oureva oearovu rutu osireiario-ia.

7^x Ari ita, vosa rasia vearovira toupave, oisi tupaoro oaravu rutu aioara kova piepaive vara-ia oirara rutu aio piepasa. Ra ovokirovu-ia Pauto vo rasipa vearoa purapareve kokeva kove piepaoro vo rasi vearo piepasa. 8 Ari vosa vuri kou rokarokapa kou voa kovape, ra va-a eva oa iava vuri rasia. Oa iava Pauto uvuiapai ra vo rasi opesi pie ovoireve vai pasi va kasioro.

9 Visii-a ragai vate iraraaro, visii tavipaavoi riro vavatavira rutu eisi. Ari visii-ia vearovira rutu taraipaveira visiiigoa vao oiso toupataveira goruvira rutu oirao pie vovou purapaoro oa-ia igei vo rearo uvupataveira. Oa vituaro iava eva vearoa rutu kuaa oa kareke piepataveira. 10^y Uva oiso taraipaveira, Pauto orekerovu rutu torevokovira rovirieipareveira. Teapi keapata oiso, Visii vo kovoroarore ovauroverea ora visii vo siraoroaro varao rerapa. Uvare rerare rugoopaoro rera voeaaro oisoa tauvapata. Ari ita, eisi osa tovira voea tauvapataveira. 11 Oire uva rirovira rutu vaopa oiso ruipapaiei rutu oiso ra visii rutu katakataivira oearovivu rutu kavikopata voeapa siraopaoro. Eva oa iava taru vearopara outaverea varao oarare visii rutu rugoopaoro oisi piepataveira eisi ragavira raripaoro. 12 Opeita pokapokapata. Uvare igei oiso ruipapaiei rutu visiipa ra oiso rutu toupata osa voeao riro oirao pie vovou irara aate vovou irara rutu. Auere ra oisi eisi tupaoro vearopara oupaive varao oarare ovoiopa reo purareva Pauto.

Uvuiapai Vo Pauto Vaaro Ovoioa Reo Oirao Piepasa

13^z Pauto Reo Ovoi rutu purareva ropa Ebrahim. Oa iava va-ia reo goru purareva, oiso ra va iava Reo Ovoi rera vaaro oirao piepape. Oa viapau oiso irai ei ira toureva vo vuuta-ia oiso ra irai vaisiario Pauto

^w 6:4 Hi 10:26, 32; Ef 2:8; Ga 3:2, 5 ^x 6:7 Sam 65:10 ^y 6:10 Mt 10:42, 25:40

^z 6:13 Jen 22:16-17

vaisiario-ia putereve. Oisore ra ira vaisipaoro Reo Ovoi rera vaaro oirao piepareve Pauto. Eva-a oa vituaro iava rera raga Pauto ora vaisiroepa ora rera vaaro Reo Ovoi pura ovoioro. ¹⁴Oire Pauto oiso puraroepa rore Ebrahim,

‘Ragai-a vao ragoa vii tapo Ebrahim vao Reo Ovoi purapaavoi, oiso ra riro irara rutu oirara taru viire aiteave voeao ovii iraraaro vii aao iraraaro.’

¹⁵Oa isivaaro iava oisoa Ebrahim toupareve reo ravaa ateate piepaoro vao oa oirao piereva Aisak kavauoro.

¹⁶^a Oire vosa irai oiratoa vai reo ovoi vai purareve, eera-a ira oisoa ro vaisipareve ira rera vaisiario-ia oisoa putepareve rera vo rearo oirao piepaoro. Osa iava oreorovu rutu ora eaka piepapeira. ¹⁷^b Oire uva Pauto oiso ruipaparoepa rutu, ra voea iava vakuvaku rugooro verareve. Ra va iava goruvira rutu rera-ia raripaave varaore rugorugooapaoro oara ouivereva rara rera ruvara-ia vearopara. Uva va-a vao-ia oa vituaro iava ora rera raga ora vaisiroepa rera vaaro Reo Ovoi oirao pieoro rutu. ¹⁸Uva vo reorei-a vareo-ia oiso-ia, Reo Ovoi-a vao-ia, ari oirao piepa reo-a vao-ia. Uva viapau rutu oiso uvuipai ra keakeavira ora tavariopape vo reorei. Viapau rutu. Aue iava uvare Pauto viapau rutu oiso uvuiparoi ra vo reorei iava oreo-ia kuuvu reoa vai purareve. Uva oisi-a eisi osa taraipaoro rera-ia ro vigei reraaro uvuipaviei ra ora vigei iava sopaura goru piepape. Osa iava uvuipaviei ra vo vovou-ia goru vovou pitupaoro Pauto vaarore viraakoa tuepavio, vigei vao vigoa rera iare ikauepa, oiso ra vigei utoreve. ¹⁹⁻²⁰^c Uva oisi toupaooro uvuipaviei ra ora vigei iava sopaura tupapaoro goruvira rutu toupape. Ra voava viapau oiso ora virupape. Viapau. Ari vigei uvuipaviei ra oriruvira rutu toupape. Ra va iava Pauto vigei sopaoro sisiropaoro Tugoropa Tavuki Rutu-ia toupareve vo uva koataroepa Jisas vigei tauvaoro. Uva va-a eva oa vituaro iava Jisas oiso rutu toupareveira opesi asavira eera vigei reraaro Rovopato Pristo Pauto vo tauvaoro oupato vigeipa. Ari ita, eera Jisas Rovopatoa rutu Pristo aue Melkisedek saratoaoro.

Ro-ia Melkisedek Iravu Rovopato Pristo

7 ¹^d Oire rera ro-ia Melkisedek reitoa rutu turaro voea reraaro Selem vata. Ira oiso toupaooro pris kovo tapo purareva ro iavirava Reitoa Rutu Pauto Rovopatoa Rutu. Ari ita, vo tuariri rutu Ebrahim oearovu turaro irara uporeva voea kopii piepaoro. Uva oupovu iava karepaoro rera tapo ro-ia Melkisedek aivaroreva raivaaro vo uva Ebrahim viraakoreva rera Melkisedek. ²Oa iava Ebrahim Melkisedek vatereva varao oara gogireva evoea upopaoro. Oire vosa rera ruvara-ia Ebrahim

^a 6:16 Ga 3:15; Eks 22:11 ^b 6:17 Sam 110:4 ^c 6:19 Lev 16:2; Hi 9:7 ^d 7:1 Jen 14:18-20

katai tau (10) rutu aue golara toupaiwa, oa iawa vara iawa oavu gororeva kataia rerapa ro Melkisedek turaro va vatesa. Uva oisi raga ita aue vievieoro sipsip tau (10) iriavu voea iawa gororeva ita rerapa oira vatesa. Oire uva oisi raga oiso osa orekerovu rutu iawa piepaoro va purareva rerapa. [Oire rovopa vao porearo rutu oiso toupaiweira rera iawa ro-ia Melkisedek ro-ia king ira torevokovira rutu toupaveira. Ira-ia viapau oisoa vuria vai toupaiwe. Eisi osa toupai rera vo vaisiario porearo. Ari eraopa vao porearo oiso toupaiweira vo rera raga vaisiario-ia, Ro-ia reitoo rutu king ira gavaure vovouva toupaveira voeao reraaro Selem vata.]
³Ira-a ro viapau aitetoa vai ora viapau aakovaa vai. Ora viapau aao iraraa vai rera oeaiaro. Ora oiso tapo osa viapau oisoa taraiapaave, Aa vo vokio-ia puraro viropa. Ora aa vo vokio-ia vorevira kopiioepa. Uva eisi osa vo tou puraoro Pauto Oviitoaaro vo touaro ovoovoro toureva. Uvare Rovopatoa rutu Pristo vo kovoaro-a oa-ia oisoa pitupave vokiara rutu-ia.

^{4e} E apeisi-a? Oearovu rutu-ia oirara oisoa putepave ro-ia Melkisedek? Ari, oiraopavira rutu. Ira-ia taraiapaviei rutu oiso-ia, Ro-ia Melkisedek irapa vatevateara rutu vatereva aue Ebrahim oira vasitoo rutu vo tauro iawa oara gogireva oearovu turaro irara upopaoro. ^{5f} Oire ro-ia Melkisedek viapau oiso Livai vase vo saraaro iawa rera-a, evoea oea oisoa pris vo kovoaro-ia tuariri rutu pitupaiwe. Uva auea vao-ia Reo Taisi oa-ia oisoa oiso toupaiwe evoea vo kovoaro iawa. Vosa katakataivira tauara toupaiwe, oire ra voava katakataivira oaravu oupaiwe kataipara voea ruvara iawa voeao Isrel-pa irara. Ari ita, evoea ruvara-ia oisoa vara oisi ououpaiwe oea tapo oisoa ora araokopaave rutu. Aue iawa uvare kataitoo rutu-a voea rutu aautoaaro ro-ia Ebrahim. ^{6g} Viapau oiso Livai vase iawa rera-a Melkisedek. Ro reito ira oisi katakataivira vara oureva eera ruvara-ia Ebrahim rera viraakoooro. Ro Ebrahim irapa Reo Ovoi vatereva Pauto. ⁷Oire vigei taraiapavio ro-ia ira oiraopavira rutu oisoa voeaopa viraakoara veaopara vatepave. Eva-a oa vituaro iawa oisoa oearovu vaisiario-ia putepave rutu reipaoro. ^{8h} Voeao Livai vase oisoa katakataivira orekerovu oupaiwe tautauara rutu iawa. Uva oisoa kopiipaave oiso raga osa oirara. Ari ro-ia Melkisedek ira iawa oiso vo reo toupaiweira, oisoa tootoovira rutu toupave. Viapau oiso kopiioepa. ⁹Uva uvuiapaviei ra oiso purapavio, Iu, Ebrahim ira katakataivira orekerovu rutu vatereva tautauara rutu iawa. Osa oisi raga ita piereva Livai katakataivira rera varaaro iawa tautauara vatevateoro. Ari ita, voea-a evoea Livai vase oea oisoa oisi katakataivira oisoa oupaave. Eake iawa? Uvare voea ita oisoa vo kovo eva pris kovo purapaiwe. ¹⁰Oire uva apeisi-a? Vo uvare Livai kavau asavira rutu toureva vo osa oisoa Ebrahim voari rutu tou rovopave

^e 7:4 Jen 14:20 ^f 7:5 Nam 18:21, 26 ^g 7:6 Jen 14:19; Ro 4:13 ^h 7:8 Hi 5:6, 6:20

tuariri. Uva oiraopavira oiso-ia uvare eisi vo tou-ia eera Livai rera aaotoaaro sopaaro-ia touvira toupaveva aue Ebrahim, vo osa rera raga Ebrahim rovovira rutu Melkisedek-va aivaroreva raivaaro.

Vo Airepato Pristo Tuariripa Pristo Tavarioreva

¹¹Vo tuariri Livai vase oisoa pris kovo-ia pitupaive. Uva va-a eva voea vaaro pris kovo oa vearovira oirara kareke piepaivori. Ra va iava vearovira rutu karekepaave. Oa-a eva vituaro iava Reo Taisi vatereva Jiu-pa irarapa Pauto. Uva eakere iravu pristo utupaua uvuipa ra karekero ro ira Melkisedek-va areiipareve, osa aueva Eron Rovopato Pristo viapau areiipareve? ¹²⁻¹⁴ⁱ Oire vosa Pauto iravu roporeve pisato pristo voeao rovopa irara pris tavariosa rera-ia, uva va sirova eisi uvui iraopaa ra vao tapo Reo Taisi tavario iraove. Oire ro-ia taraipavioveira oiso-ia, Viapau oiso Kraisa Livai vase vo saraaro iava voeao pris irara. Viapau. Ari Juda vo saraaro iava rera-a. Ari ita, viapau irai voea iava Juda-pa irara pristoa vai, uvare vo sarapa viapau oiso Moses pris kovo vatereva.

Jisas Oiso Toupaveira Osa Ro Melkisedek Ira Oisoa Toupave

¹⁵Oire ra evo reo iava vearovira rutu oiso aviavipavio osa rore rugoopavio ira pisavira rutu karekeroepa Melkisedek-va areiisa.

¹⁶Oiraopavira rutu ira prisvira rutu karekeroepa pisavira. Uvare viapau oiso Reo Taisi sirova uturoepa. Ora aue tapo viapau oiso voea iava-a eera oea oisoa kopiipaave. Viapau. Ari vao-a oa vituaro iava evo kovo-ia pitupaveira, uvare vao Tootoo Ovoi rera vaaro rerapa gorua vatepaiveira. ¹⁷^j Oa iava Pauto vo reoaro-ia oiso purapaveira,

‘Vii vo kovoaro vao pris kovo opesi asa rutu. Oa purapariverea oiso osa ro Melkisedek oa oisoa purapaveve.’

¹⁸⁻¹⁹Oire uva oisi-a eisi osa pieoro vao tuariripa Reo Taisi ora tavarioepa. Uvare oisi va sirova utupaoro oirara rutu oisoa viapau Pautoa iare tutuu piepaive. Oa iava oisoa akukuvira rutu tou ragapaive Reo Taisi. Uva va-a vao oa iava Pauto oraivavu raga purareva vao-ia airepa raiva. Oa iava uvuipaviei ra Pautoa iare tutuu piepape rutu.

²⁰Oire uva Pauto oiraopa reo purareva oiso puraoro, Eera pristo ira ovoivira toupaveverea opesi asavira. Uva viapau rutu oiso uvuiparoi ra evo reo tavarioreve. Ari ita, viapau oiso iraire oiso oreoi purareva vo pris kovo tovofovopaoro oiso osa vo reo vao purareva Pauto. ²¹Viapau. Asi Pautoa raga oiso Jisas-ia vo vaisio tovoreva oiso, Pristo vo osa vao oirao pie reo purareva oiso,

‘Turaro oirao pie reo purarevora. Orugooa vao-ia rera vaaro oa-ia viapau uvuiparoi ra osi ragavira va tavarioreve vo reo-ia oa oiso

ⁱ 7:14 Ais 11:1; Mt 1:3; Lu 3:33; Ro 1:3; Re 5:5 ^j 7:17 Sam 110:4; Hi 5:6

purapai, Vii vao-ia viigoa vokiara rutu-ia prisvira toupavireva opesi asavira rutu.'

²²^k Eva-a oa iava uvuipaviei ra vearovira rutu oiso taraipavio, Ro-ia Jisas ira Airepa Reo Ovoi oirao pierewa rutu vo reoa vao oa iavirava Pauto vo siraoaro karekeepa oirara rutupa. Vo reo oa vearovira rutu toupaveira vao-ia tuariripa Reo Ovoi putepaoro rutu, oreoa vatereva Pauto Moses-pa.

²³ Uva oavu-a vao-ia oiso-ia. Riro irara rutu voari tuariri pris kovo oisoa purapaive. Eake iava? Uvare kopiipaoro oisoa oearovupa vo kovo kavupaive. ²⁴ Ari ro-ia Jisas ira ovoievira rutu tootoovira raga toupaveira. Oa iava rera raga vo kovo-ia vao-ia pris kovo pituparevea vokiara rutu-ia. ²⁵^l Uva va-a eva oa vituaro iava uvuiparoi ra vo vokio ora vo vokirori-ia oearovu oupareve Pautoa iare, vo rara Jisas oirao piepaoro rutu rera iare uriopaave. Aue sirova uvare Jisas ovoievira rutu tootoopaveira Pauto arepaoro voea oupasa.

Rovopato Pristo Ira Uvui Iraopaveira Oiso Ra Vigei Tauvapeve

²⁶^m Oiraopavira rutu. Aue-ia Jisas Rovopatoa rutu Pristo ira uvui iraopaveira rutu vigei tauvapasa. Ro ira-ia toupaveira vao torevoko vovou rutu, uvare roroio vovouvira rutu oisoa toupaveve. Ora aue tapo viapau rera-ia oisoa vuria vai toupave, ora oisoa airerevira toupave vuri vovou irara vo rugooroarpa. Oa iava eva Pauto rera kae pierewa rutu vuvuiua-ia pute pievira rutu. ²⁷ⁿ Viapau oiso toupaveira osa oearovu voeao rovopa pris irara. Uvare viapau oiso koruouara vai purapaveira vo vokiara rutu-ia, oiso ra Pauto rera varaaro vuriara verapaveve ora oearovu iava tapo oirara. Viapau, ari katai vuuta rutu-a vao oa iare ora rera iava vasereva rutu aue iare evao parikou. Oa iava voa ora rera-ia katai koruou rutu purareva. ²⁸ Oire uva Reo Taisi-a vao sirova utuoro ora voea raga-ia pris vaisi oisoa tovopaive, voea oea-ia oisoa viapau goru vovou vai toupave torevoko pitupitu purapasa. Ari ita, Reo Taisi vo vuutaaro isivaaro iava Pauto ora rera vaaro Reo Ovoi oirao pierewa. Osa iava Oviito oiso vaisireva ro-ia, Rovopatoa rutu Pristo. Ira uvui iraopa ra vigei tauvapeve vokiara rutu-ia.

Jisas Vigei Reraaro Rutu Rovopato Vo Vuvuiua-ia

8 ¹ Evo reo aviavi pie reo vituaro-a vao-ia oare eisi puraepa oiso, Kraisa Rovopatoa rutu Pristo vigei reraaro. Ira oirapapa varata-ia paupa-ia Pauto vaaro paupaveira vuvuiua-ia. ² Uva pris irara vo kovoaro purapaveira evoa tupaoro oiraopa Tugoropa Tapi. Oa oiso

^k 7:22 Hi 8:6, 9:15, 12:24 ^l 7:25 Ro 8:34; Hi 9:24 ^m 7:26 Hi 4:15, 8:1 ⁿ 7:27 Hi 5:1, 3; Ef 5:2

rutu toupaveira osa vao Tugoropa Kepa lotupa kepa. Uva viapau oiso irai vo kepa eva Lotupa Kepa paureva. Viapau. Ari Pautoa raga.

³ Voea-a evoea rovopa pris irara oea oisoa evo kovo purapaive varao vatepasa orekerovu vatevateara ora koruouro aue-ia varuere kare. Uva oisi-a eisi osa tapo Jisas uvui iraoroepa okoruouvu vateoro Pautoa-pa. ⁴ Vosa touvira vo rasio-ia tou rovopareva, uva viapau oiso uvuiparoepa oiso ra voa pris kovo-ia pitupareve. Eake iava? Uvare viapau oiso Livai vase iava rera-a. Voea oea iava Reo Taisi oiso tavipapeira. Voeao raga oea oisoa pris kovo-ia pitupaive vao tauo vatepa kovo. ⁵ Ari voea vo kovoaro oa-ia oisoa ovoovovira vo toupave, vo osa oiraopa kovo vo toupave vuvuiua-ia. Uva oiso rutu ovoovovira toupaveira osa Moses vatatoroepa, oiso ra varo kepa paureve vao oa sovara-ia lotupa kovo purasa aueparoepa. Osa iava Pauto rera tavireva oiso, “Oiso ragavira varao rutu purarivere vo kepa pauoro osa vo ovoovo oa-ia vii keke pieavora vo Sinai pukui-ia.” ⁶ Oiraopavira rutu Kraisi-ei vo vuvuiua-ia vo vuutao-ia oa vao. Ira vo kovoaro pris kovo voea vo kovoroaro-ia vo rasitoo-ia putepaveira pris irara. Oa vituaro iava vao-ia Airepa Reo Ovoi. Evo reo oa purareva Pauto, oiso ra rera tapo oirara ora agiagiave. Oiraopavira rutu uvare vao Airepa Reo Ovoi vao-ia tuariripa putepaveira rutu, uvare va-a vao oa taru orekerovu rutu vearopara karekevereera rara.

Airepa Reo Ovoi Oa Tuariripa-ia Putepaveira

⁷ Ari ita, vo osa tuariripa rutu vao-ia Reo Ovoi vearovira tou rovova, uva eakere ita utupavira va isivaaro-ia airepa purareva ita? Ari ita, uvare vao tuariripa oisoa potepave oa-ia viapau oisoa Pauto sirova utupaave. ⁸ Oire uva eisi osa pievoiva, Pauto ora rera voeaaro togareva vo reo-ia oa oiso purapai,

“Turaro oiso purapai, Ovokirovu epao oara uriopapere. Oara-ia oavu Reo Ovoi puraaverea voea tapo Isrel-pa irara ora voea tapo vova Juda.

⁹ Uva va vao-ia Airepa Reo Ovoi oa pisavira rutu toupaveira. Oa viapau oiso vaova areiipaivere oa puraava Isip iava voea tuvetuveoro voea-ia pitupaoro. Uva reasi iraopaaepa vao Reo Ovoi sirova utu arapa ragai vaaro. Osa iava voea iava vaseava, oiso ra ora voea raga vo taraiaro sirova utuave.

¹⁰ Oire uva Turaro tapo ita vo reo-ia vao oisi ita puraroepa oiso, Va vao-ia Reo Ovoi oa puraaverea voea tapo Isrel-pa irara oa oiso purapai, Varao-ia ragai varaaro reo goruro oara tovoavere rara voea vo rugorugooroaro-ia, oiso ra vao vara-ia taraiave. Ora vara

^o 8:5 Kl 2:17; Hi 9:23; Eks 25:40 ^p 8:6 1 Ti 2:5; Hi 7:22 ^q 8:8 Jer 31:31-34

^r 8:9 Eks 19:5-6 ^s 8:10 Hi 10:16; 2 Ko 3:3; Sek 8:8

rigatoavere vo voea sopaaro-ia, oiso ra voa vara eveipaive vara sirova utupasa. Ragai oiso toupaaaverea, Ragai vao voea reraaro Pauto. Ora voea oiso toupaverea, Ragai voeaaro oirara.

11 ^t Viapau oiso irai epao voea iava ira voea siposipoparevere voea oea rera tapo toupaveira oiso voeare purapaoro, Turaro oavisii-ia vearovira rutu tarai iraopata. Ora tapo viapau oiso ra oearovivu rutu tapo oisi voea iava oearoi tavitavipaive rera iava Turaro voearo oearoa voea vo taerearo-ia toupaveira. Eake iava? Uvare voea rutu ragai-ia taraipaavere. Oiso-ia voeavio tapo oea kakae visivi toupaveira, ora voea oea rei vaisi-ia toupaveira.

12 Ari ita, siraoravere voea kekeoro vo osa vuri pitupitu puraive. Oire ra voea iava vara vera ovoipaoro viapau oiso varare rugorugopara ita vorerivira.'

13 Uva va-a vao Airepa Reo Ovoi oa iava reoreoroepa Pauto. Uva vo reoreoa vao oa-ia reoreopaoro vaore tuariripa Reo Ovoi oiso puraroepa, "Rutapa raga eva. Tuariripa." Oire orekerovu-ia taraipavio oiso, Vosa eake tou ragapaive vao oa-ia viapau kovoa vai, oire ra oisi raga ora opesi pie ragape va.

Ro Rovopato Pristo Ira Tuariri Rutu Oisoa Varuere Kare Revasiario-ia Tauoparo

9 ^{1u} Oire va vao-ia tuariripa Reo Ovoi oa sovara-ia oisoa reo goruro toupave. Vo reoro oara sirova Jiu oisoa Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaive. Oara varao sirova tapo kepa pauiva Pauto iavirava. ^{2v} Oisi-a oiso osa vituaro iava rakari kepa pauiva vao oa-ia oisoa vo tugirei toupave oiso, rataupa tugia vao oa oisoa vaisipaive oiso Tugoropa Tavuki. Oa-ia varao rutu tugoropara tovoiva oiso vara, vuravua o, ora tebol ro-ia, ora brete-a vao-ia oa-ia oisoa tauopaave Pautoa-pa. ^{3w} Ari vo tugio vao-ia atoaropa tugi otugia-a vao-ia varoa isivaaro-ia oisoa toupave. Vouao oua tovoiva vuruvuru-ia kovovovira. Oire uva vo tugia vao oa oisoa oiso vaisipaive, Tugoropa Tavuki Rutu. ^{4x} Vo tugio oa oisoa atoaro rutu toupave, oa sovara-ia oisoa varao rutu toupave oiso-ia, gol alta vao-ia oa oisoa ivara-ia orekerovu kasipaive vara-ia vearoo riipu geesi purapaoro. Ora aue bokis o iria oisoa vaisipaive oiso, Aak. O iria sovara-ia oisoa vukua toupave vao oa-ia Reo Ovoi rigatoiva. O bokis iria tavuruoro aue gol oa puraiva. O iria sovara-ia oisoa oavu gol tou toupave. Vo touo oa sovara-ia oisoa aioa toupave vao oa vatereva Pauto. Oa oisoa vaisipaive oiso, Mana. Ora ro tooroto Eron reraaro ira-ia airepa sipukao kova oisoa toupave. Ora vareo aveke perorei oarea-ia

^t 8:11 Ais 54:13 ^u 9:1 Eks 25:8 ^v 9:2 Eks 25:8-9, 23-39 ^w 9:3 Eks 26:31-33

^x 9:4 Eks 30:1-5, 25:10-16

Reo Taisi rigatoreva Pauto. ⁵Oire uva oira-a bokis iria ivara-ia aitereivu uvarutoarei oisoa toupasi toa pievira. Vaitereo aiterea ovoovovira oisoa kekepasi viro oiso, Tugoropatoarei vuvuiua iava vaiterei. Aiterea oiso putae parakarova oorovira toupasi vo uva oisoa vaiterei vuutaaro-ia varuere kare revasiaro petopareve Rovopato Pristo, oiso ra oira-ia Pauto oirara iava vuriara verapareve. Oire uva viapau oiso vuutaa vaiei vaviopavira oiso ra oai-ia vara iava varao visii aviavi piea.

⁶Uva oisi-a eisi osa oisoa toupave voa vo vara vo tavukiario-ia. Uva voea rutu pris irara oisoa koatapaave vokiara rutu-ia va iare rataupa tugi va iava vao vo tugi rakari kepa voa voea vo kovoaro purapasa. ⁷Ari ro raga Rovopatoa Rutu iravu Pristo ira oisoa koataparo vao iare rovopa tugi rutu atoaropa. Uva va eva Tugoropa Tavuki Rutu oa iare oisoa koataparo kataipa vokiara raga-ia vo vokiara katakataivira ivara iava vo vokiara. Ovokiroa-ia oisoa revasi rovurova koataparo vara-ia koruoua purapasa Pautoa-pa, ora rera iavirava, ora voea tapo oirara voea oea rutu oisoa vuriara purapaive ruruvutuvira vo osa viapau vara-ia taraipaave. ⁸^γOire uva vo vokio-ia rera ro Tugoropato Uraurato vara iava evara vigei siposipopareveira aviavi pievira. Uvare va vao-ia Rovopa Kepa rutu voea Jiu vaaro okepa iava vo tugio rataupa voeaopa Jiu-pa irara oisoa reipape rutu. Uva vo vuuta-a eva ovuuta-ia oisoa voea asavira atoaropa tugi tupapa piro rutu vaopa oiso, teapi voare koatapaave voearo oira akukuro. ⁹Oire vo kepa vao Rovopa Kepa rutu oa ovoovovira toupaveira vao oa-ia uvuipaai pris irara ra vatevateara vatepaive ora tauo vatero tapo purapaive voa. Ari ita, oiraopavira evara iava viapau oiso uvuipaai ra Pautoa iare tutuu piepaive, uvare oaravupa aia potepaveira rutu. ¹⁰Uvare vo kovoa vao-ia Pautoa-ia vuurapa vaisi purapa kovo oa oisoa purapaive varao raga-ia aio tauoro ora ukaiopa tauoro, ora osasararovu rutu oiso osa varao sisupa pitupituro. Oire vo reo goruro-a evara oara raga oisoa sirova utupaave vo rasio iava vara. Oa iava oisi eisi oirarapa reipapeira vo vuutao-ia rekasisa oa-ia orekerovu rutu torevokopareveira Pauto vo osa vara rutu tavariopareve.

Ro Krai Ira Ora Rera Raga Revasiaro-ia Tauoroera

¹¹^z Ari ita, evara isivaaro iava Krai pouro virora vao-ia airepa vuuta vo vokio. Uva oiso tourevora Rovopato Pristo, ira airepa kovo purapare. Oa iava avaroepa vo kepa vao Rovopa Kepa sovara-ia koatasa, okepa tuariripa kepa-ia vao rakari kepa putepaveira rutu. Vao vituaro iava uvare viapau oiratoa vai vo kepa paureva vo rasio iava orekerovu avu vai-ia. ¹²Oire vosa Krai va-ia rataupa tugi puteoro rutu atoaropa tugi iare vao Tugoropa Tavuki Rutu koata ovoiroepa, uva viapau oiso revasi

^γ 9:8 Hi 10:19-20; Jo 14:6 ^z 9:11 Hi 2:17, 10:1, 8:2

rovu vaiva voare koataroepa aue iava meme ora bulmakau kakae vai oa-ia tauoa vai purasa. Viapau. Ari ora rera raga oiraarova revasiva katai vuuta raga-ia koata ovoiroepa vo raivao purasa, oa-ia uvuiparoi Pauto ra va iava vigei vorevira oureve ora rera iare. Vo raivao oa-ia viapau opesia vai. ¹³^a Vao-ia revasi rovuro aue iava meme ora bulmakau ora oavu bulmakau kakae iava gavuta oara rutu rororeva pristo vo oirara rutu ariaraaro. Eake iava? Uvare vuivupavira rutu toupaooro pris irara oisoa voea piepaive, oisore ra oiso voea vaisipaive, Evoea sisigarue irara rutu oea Reo Taisi sirova utupaoro. ¹⁴^b Iu. Oiraopavira rutu ita osa oisi eisi vara puraiva. Uva apeisi-a o-ia Kraisi iava revasiva? Ari ita, riroa rutu vao-ia oa pute pievira rutu pura piropa rera iava revasiva-ia. Oa-a vao oa-ia riroa rutu kovoa ora puraepa. Vao vituaro iava uvare ora rera raga iava oira-ia revasiva koruoua purareva, rera iavirava Tugoropato-ia Uraurato, ro ira viapau opesia vai. Oa iava uvuivira rutu Pautoa-pa vo koruou vao purareva. Ari ita, rera oiraaro revasiva iria vigei iava sopaura sisigarue pieeva rutu, oiso ra viapau oiso akukuvira Pautoa-pa kovopape. Viapau. Ari vaore-a ra oiso rutu toupape, Oiraopa kovo irara rutu Pautoa-pa, ro ira tootooparoveira vokiara rutu-ia.

Jisas Revasiaro-ia Airepa Reo Ovoi Goru Pierevora Rutu

¹⁵^c Oa vituaro-a vao oiraopa oa Kraisi-ia pura piropa Airepa Reo Ovoi, oiso ra voeao oea vaisipareveira Pauto oiso, Ora rera voeaaro evoea oea viraakoara ouiverea, varao oara viapau opesia vai. Oara iavirava Reo Ovoi purareva. Eake-a va vituaro? Ari vao uvare kopiropo Kraisi. Ora vao uvare rera vo kopiropo iavirava oirara roroioepa voea vo vovouroaro iava vuriara, oara oisoa purapaive vo osa oisoa tuariripa Reo Ovoi rei piepaive.

¹⁶Vo osa oavu reoa toupave auepa ovii irara aiteto vaaro vao oreoa-ia oisoa voea tavipareve aiteto, oiso ra orekerovu rutu ouive varao rera varaaro vo rara kopiropo. Uva viapau oiso irai vo reo oisoa oirao piepareve vo orekerovi vateoro, vo rara viapau oiso aitetoa oaive kopiropo rutu oiraopavira. ¹⁷Uvare viapau oiso vo reo-ia kovoa vai toupavoi vo osa toupave tootooparo aiteto. Ari vo raga vo osa kopii rovoro rutu. ¹⁸Oa vituaro-a vao-ia oiso toupai vao-ia rovopa Reo Ovoi. Vosa viapau revasiva vai toupave va oirao piesa rutu, ra viapau oiso kovoa vai va-ia. ¹⁹^d Ari ita, voari rovovira rutu uva Moses oirara rutu tavitavireva varao rutu iava oara oisoa Reo Taisi sirovavi toupave. Oa iava revasiva karareva bulmakau kakae iava uukoa tapo. Uva vo uvare rutu-ia vao oa-ia oirara sisureva ora vo vuku vao oa-ia oisoa toupave Reo Taisi. Uva va purasa

^a 9:13 Nam 19:9, 17-18 ^b 9:14 1 Jo 1:7; 1 Pi 3:18; Ta 2:14 ^c 9:15 1 Ti 2:5; Hi 3:1

^d 9:19 Eks 24:6-8; Lev 14:4, 6-7

evaoa kairi oureva vo evao oa vaisipaiveira oiso, Hisop. Oa iava va kukuearo-ia sipsip oru tuukereva. Ra va-ia revasi uvere kae piepaoro voea iare oirara va sisiputapareva, vo osa vo oru oisoa roko piepareve revasi rovu-ia. ^{20^e} Uva oiso puraroepa,

‘O-ia revasiva iria Reo Ovoio oirao pieeva. Oa iava visii goruvira rutu tavireva Pauto, oisi ra va sirova utu iraota.’

²¹ Oire uva oisi ragavira-a eisi ita osa Moses oisoa revasiva sisiputapareve rakari kepa sisupaoro, ora varao tugoropara rutu oara-ia oisoa lotua purapaive vo kepa sovara-ia. ^{22^f} Oiraopavira vosa Reo Taisi sirova rutu goruvira utupaave, oa iava uvuipai evara iava oaravivu riroara sisigaruevira toupave o iavirava revasiva. Ora tapo varao vuri vovouro, vo rara eira revasiva peto rovoreve oira-ia tauoa puraoro vuri vovouro verapasa.

Krais Ora Rera Raga-ia Tauoa Purareva Vuri Vovouro Oavi Verasa

²³ Uva oisi-a eisi osa torevokopapeira osa varao vo rasio-ia touaro oisoa sisigarue piepaive varaore ovoovovira oara vuvuiua-ia toupaveira. Ari oiraopara rutu vuvuiua-ia toupaveira. Oara viapau oiso uvuipai ra vara sisigarue piepaive, vo rara viapau otauorovu pute pievira rutu purapaive vearopara rutu. ^{24^g} Osa iava Krais viapau vore koataroepa Tugoropa Tapi oirara raga oa puraiva ovoovovira vaore oiraopa vuvuiua-ia toua. Viapau. Ari vuvuiua rutu iare kaero viropa vo uva toupaveira Pauto ruvara-ia tauvaa oupaoro vigeipa.

²⁵ Uva rera ro Jiu reraaro Rovopatoa rutu Pristo ira oisoa koataparovore Tugoropa Tavuki Rutu-ia aueva varuere kare iava revasiva katakataivira vokiara-ia vo ivara rutu-ia. Ari Krais viapau oiso vorevorerivira koataroepa okoruoui ita purasa ora rera-ia. ²⁶ Vosa rerapa torevokopaeri ra oisi eisi pierveve, oire ra va iava vorevoreripavira siitoka vo siraoaro oureve voariva rovooro uva vo rasio rovoepa. Ari ita, uva viapau oisi eisi torevokopapeira. Uvare katai vuuta rutu-a vao-ia oai-ia vo rasio iare urio ovoiroepa, vo uva vo vuutao tutuu pieva oiso ra opesipe. Eva-a oa sirovava ora rera iava vasereva koruoua puraoro. Oa iavirava vuri vovou vo varivariaro opesi ovoiepa. ^{27^h} Ari ita, oirara rutu katai kopii raga rutu purapaive. Osa iava taru Pauto voea vo vovouroaro rovirieireverea rara. ^{28ⁱ} Uva oisi-a eisi osa va puraoro Krais ita katai kopii raga purareva ora rera-ia tauoa puraoro, oiso ra oirara rutu iava vuriara vera uvirope. Ari ita, vorevira voreroverea rara. Ra viapau oiso vorerivira vuri vovouro vai verasa-a. Viapau. Ari voea kae pie ragasa-a voea oriruoro, voea raga oea rerare tuevira toupaveira.

^e 9:20 Eks 24:8; Mt 26:28 ^f 9:22 Lev 17:11; Ef 1:7 ^g 9:24 Hi 6:20; 1 Jo 2:1

^h 9:27 Jen 3:19; 2 Ko 5:10 ⁱ 9:28 Ro 6:10; 1 Pi 2:24; Ta 2:13

Tuariripa Tauo Viapau Oiso Uvuipape Vuriara Verapasa

10 ¹Varao Reo Taisi iava Jiu vaaro oara oiraopavira varao oiraopara oisoa ovoovopaive vara uraupapoora oara utupauavi uriope. Oiraopavira rutu otauoroa evara oisoa vorevoreripavira rutu purapaive ivara rutu-ia. Oire uva apeisi-a? Vosa vara varao oisi vorevoreripavira purapaiveira, oara uvuipai ra voeao iava vuriara verapaive, oea tutuu pie ragapaiveira Pauto iare, eke? Viapau. Viapau oiso eva Reo Taisi uvuipapeira rutu. ²Ari ita, vosa Reo Taisi uvuipaeri rutu, ra va sirova utupaoro tauoara purapaoro oirara iava sopaura sisigaruevira raga toupaviri. Oire ra va iava viapau voreripavira ora sovopaoro oiso purapaave, “Ragaivi-a vao-ia vuri vovouto.” Ra va iava korouara pura arapa eakaave, vo rara sisigaruevira rutu toupave. ³Ari oiraopavira evo korouoro voea oisoa rugorugoo piepaive rutu evarare vuri vovouro, vo rara ivara rutu-ia voea iava sopaura-ia toupave vuriara. ^{4j} Oa vituaro vao oiso toupavoi, O-ia bulmakau vairei ora meme airea revasiario-ia Pauto viapau uvuiparoi ra vuriara verareve oirara iava.

^{5k} Oire vosa varasa vore rasitoa-ia Jisas aueparoepa, oa iava Pautoa-re oiso puraroepa,

‘Ari ita, varaopa tauoara viapau ruipapauveira ora vatevateara. Oa iava ragaipa ouavu varaua ravaariva.

⁶ *Vo kareo okarea rutupavira kasipaiveira oirara eravaoara ivara-ia, okarea-ia viapau oiso vii roru piepaiveira. Ora tapo vo korououropa reasipaiveira vuriara verapa korouoro.*

^{7l} *Eva-a oa iavirava oiso puraraepa viire Pauto, Toupavoi ragai vii vo ruipaaro sirova utusa. Eisi osa va iava ragai iava vo reoro toupaveira vo vukuo-ia oa-ia Reo Taisi toupaveira.’*

^{8m} Oire uva rovvira Kraisi oiso puraroepa, ‘*Varaopa reasipaiveira,*’ ora ‘*Varao oara-ia viapau vii roru piepaiveira oiso osa varao korouara ora varao vatevateara vatepa, ora vo karero varuere karero oea kasipaiveira vo eravaoara ivara-ia, ora varao oaravu korouara vuri vovouro verapasa.*’ Ari ita, oisi eisi osa puraroepa varao rutu iava oara oisoa purapaive torevokovira Reo Taisi sirova utupaoro. ⁹Eva-a oa iava oiso puraroepa Kraisi, ‘*Ragai toupavoi Pauto vii vo ruipaaro sirova utusa.*’ Oire uva vo reoa vao oa iava Pauto tuariripa korouoro veeporeva, oiso ra rera vo korouoro vara vo tavukiaro ouve vao oa purareva Kraisi ora rera-ia. ¹⁰ⁿ Eake iava? Uvare rera Jisas Kraisi ira Pauto vo ruipaaro sirova utu ovoiroepa oisi va pura ovoiro. Vao oa vituaro iava vigei iava sopaura rutu sisigarue ovoiepa vo korouo-ia oa purareva ora rera-ia katai vuuta-ia.

^j 10:4 Mai 6:6-7 ^k 10:5 Sam 40:6-8; 1 Pi 2:24 ^l 10:7 Jer 36:2 ^m 10:8 Mk 12:33

ⁿ 10:10 Jo 17:19; Hi 7:27

Jisas Ora Rera-ia Tauoroera Vuriara Verasa

¹¹ Voeao pris irara Jiu iava oea oisoa katakataivira ora voea vo kovoaro purapaoro torepave katakataipavira vokiara rutu-ia. Oa-a vao oa-ia oisoa voreripavira vo koruouro purapaive. Ari vo koruouro-a evara oara viapau oisoa uvuipape oiso ra vara-ia voea iava vuriara verapareve Pauto. ¹² Ari ro Krai katai koruou raga pura ovoireva vuri vovouro vera ovoiro. Eva katai koruou oa uvuiepa vokiara rutu iare. Oa isivaaro iava pau ovoiroepa Pauto vo varata iava oirapapa. ¹³ Eova uva tuepaoro toupaveira vo vuutaore oa-ia rerava keripa irara tovorevera Pauto vo rera kokotoaro reroaro oiso osa orekevu rerapa tasipa. ¹⁴ Oire uva katai koruou raga pura ovoireva. Oa-ia voea rutu uvui pie ovoireva. Oa iava uvuipaai ra Pautoa iare tutuu piepaive voea sisigarue vovou irara.

¹⁵ Ari ita, uva ro tapo Tugoropato Uraurato oisi vo reo eva oirao piepareveira rutu oiso osa pura rovroepa rutu Tugoropa Vuku sovara-ia,

¹⁶ ^a 'Vao-ia Reo Ovoi ragai oa puraaverea oirara rutu tapo vo utupaua. Vo uva ragai varaaro reo goruro tovoaverea voea rutu iava sopaura-ia. Ora vara rigatoaverea voea vo rugorugooroaro-ia, eisi osa puraroepa Turaro.'

¹⁷ Oire evo reo isivaaro iava ita rera raga Uraurato oiso puraroepa, 'Ragai varaore ita vuri vovouro viapau oiso rugooraverea vorerivira ora varao vuri pitupituro.'

¹⁸ Uva oiraopavira rutu vara varao vuri vovouro vera ovoireva oirara iava. Uva apeisi-a? E uvuipai ra okoruoui ita vorerivira ora purape, oiso ra oai iava vuriara vorerivira ita vera piro? Viapau rutu.

Uvuipaviei Ra Oirao Piepe Rutu, Ra Va Iava Pautoa Iare Tutuu Piepape

¹⁹ Araoko irara oaa, uva oisi-a eisi osa iava viapau oiso oai epao oa uvuipai ra vigeire korukorupape vore koatapa arapa Tugoropa Tavuki Rutu-ia. Viapau. Ari uvuipaviei vao iavirava Jisas vaaro kopiia. ²⁰ Oa-a vao oa-ia airepa raiva karureva tootooa vatepa vigeipa. Oraiva-a vao oa iava uvuipaviei ra varo kovovo-ia putepape koatapaoro. Vao varoa oa oisoa ovoovovira toupave oiso osa rera iava varaua. ²¹ Iu. Rovopato Pristo toupave vigei rutu reraaro ira Pauto ovii iraraaro oirara tokipareveira. ²² ^s Uva uvui iraopaviei rutu ra Pautoa iare tutuu piepe rutu oiraopa vovou rutuva oiso ora vigei-ia taraipaoro, O ita, torevokovira toupavaovi oiso, Ragai-a Pauto reraaro. Vao vituaro iava uvare vigei iava sopaura sisu piropa. Oa iava vo rugooro vigei iava opesiepa ora eveipa rugooro oiso, Vuri irara-a vigei. Ora vao iava tapo osa vigei iava varaura sisigaruepa

° 10:12 Hi 1:3 P 10:15 Hi 3:7 ° 10:16 Jer 31:33-34 † 10:17 Hi 8:12 * 10:22 Hi 4:16; Ef 3:12; Esi 36:25

vearoa-ia uukoa. ²³t Oisi-a eisi osa iava uvuipaviei ra goruvira rutu oirao pie vovou purapape vao oa iava oearovu tavitavipape va oirao piepaoro. Eake iava? Uvare uvuipaviei ra Pauto-ia raripavio auere, ra ora rera vaaro Reo Ovoi oirao piepareve. ²⁴Oa iava uvuipaviei ra oearovivu vo siitokaroaro sovo iraopape. Ora oearovivu vo vigei iava tauvapape oiso ra ora vigei voea vovouroaro oisi iava sirao vovouro kosi piepape oearovivu-ia vereopa vovou rutu purapaoro. ²⁵u Ari vao raga osa vigei viapau uvuipaviei ra vao kavupape ora gurupa pitupitu lotupasa oiso osa oearovu piepaiveira. Viapau. Easi vigei uvuipaviei ra oearovu vo vovouroaro tore piepape. Vao iava uvare Turaro vo vokiario, vorevira vorepa voki tutuu piepaivoi rutu.

Opeita Isivapavio Pauto Oviitoaarore

²⁶v Vosa vigei vo siposipo-ia oiraopa tarai ovoi rovovio rutu, oire ra va isivaaro iava vuri vovou ita purasa ruipavio ita. Uva apeisi-a? E oai epao voreri tauo vai oa uvuipai vigei iava vuriara ita vorerivira verave? Easi viapau rutu! ²⁷w Uva vo uririo raga oava uvuipaviei toupape varao iavirava vuriara oavi vigei varaaro. Oiso varapa-ia osa varao-ia oiso, Rovirieia vao-ia ora riro goru kasia vao-ia oa voeao aiopaiverea oea Pautoa-re isivapaaveira. ²⁸x Vosa irai oiratoa vai oisoa Moses vaaro Reo Taisi gasipareve, ra irai tovopaive kopiia-ia. Viapau irai pa siraoave, vo osa vaiterei ora vo peva oea oisoa oiso purapaave iraire, “Oiraopavira rutu uvare vuria vao oa purarivo.” Oa iava oisoa voea vo reoaro oirao piepaive. ²⁹Oire uva eake vori rutu oupareverea ro ira Pauto Oviitoaarore isivaparo? Eera ira oiso puraparo, “Revasiva akuku raga-a,” iria rera sisigarue pieeva rutu Pauto vaaro sirovava Reo Ovoi. Ora apeisi-a ropa oirato ira Tugoropato Uraurato tovipareve, ro Uraurato ira Pauto vo siraoaro kareke piepareveira rerapa oirato? Oire uva apeisi-a rerapa eera? Siraovira rutu! Uvare rera varaaro iava vuri vovouro vo voriaro oupareverea vao-ia pute pievira rutu oa toupai vo Reo Taisi-ia. ³⁰y Uvare rera-a eera ira-ia taraipavioveira ira oiso puraroepa, ‘Ragai auearo vao vuri vovou vo voriaro vatepasa. Oa tuuavere rutu rerapa.’ Ora oreovu ita vao oa purareva oiso, ‘Turaro ora rera voeaaro varaaro vuri vovouro rovirieireverea rara.’ ³¹Ari ita, siraovira rutu voeavipa voeao oea vo vovouro vuriara purapaoro Pauto vavaearo-ia kovepaaverea vara voriaro oupasa rera ruvara-ia pauaka tootoo rutu Pauto.

Goruvira Rutu Torepau Oirao Pie Vovou Oara-ia

³²Vore rugorugoo iraopata visii vo touaro vao oa oisoa purapata tuariri. Ovuuta-a eva oa-ia Pauto vaaro aviavia visii sopaaro soporeva

^t 10:23 Hi 4:14; 1 Ko 1:9 ^u 10:25 Ap 2:42; Hi 3:13; Fl 4:5 ^v 10:26 Nam 15:30; 2 Pi 2:20

^w 10:27 Ais 26:11 ^x 10:28 Diu 17:2-6 ^y 10:30 Diu 32:35-36; Ro 12:19

ora rera iava. Oa isivaaro iava riroaravi rutu tavaka vovouro outava oearovu-ia. Osa viapau oisoa visii kove piepaive. ³³Ari ita, vuvivira rutu visii api pievira karekeiva oirara oearovu osireiario-ia. Oa iava visiivi oisoa agesipaive visii tovipaoro. Ora ovokirovu-ia oevu tapo ora tavosipasa oisoa ruipapata voeao oea oisi vo tavakaaro oisoa oupaive. ³⁴Ora voeao tapo vo vavataroaro sovopata ora visii-ia oea oisoa tuukepa keparo-ia tuukepaave. Oa iava voeapa oisoa siraopata. Ora oiso osa oearovu tapo oisoa urioapaave visii varaaro-ia orekerovu pitupasa. Uva viapau oisoa evarare rugorugopaoro siraopata. Viapau. Ari visii oisoa roru iraopata rutu, uvare oisoa taraipata oiso, Oaravu epao visii varaaro oara visiipa tuevira toupai, oara varao-ia putepaiveira rutu vo rasio iava vara.

³⁵^z Opeita oearovupa uriripaoro ora visii iava goru vovouro oavisii rutu akukupapavira viki ragapata. Uvare vo vovouro raga uvuipai ra visiipa vearo vori sipove. ³⁶^a Ari ita, vosa kave vovou rutu sirova utu rovopata, oa vituaro iava uvuipatai rutu ra oiraopa vovou rutu Pauto vaaro sirova utupata. Oa iavirava uvuipatai ra vearopara outa, varao oara iava Reo Ovoi purareva Pauto. ³⁷^b Aue iava uvare Tugoropa Vuku oiso purapai,

‘Tou visivi taru voreroverea. Viapau oiso ateate pie ragapaoro voa toupate. ³⁸^c Uva ragai voeaaro-a oirara oea-ia torevoko vovou toupaveira oea taru tootopaave oirao pie vovou rutu purapaoro. Ari vosa irouto ro ira voea iava ragai arova porero viroverea, ira-a eera viapau oiso ragai roru piereverea ora rera-ia.’

³⁹^d Oire uva viapau oiso vigei-a vao voea iava voeao oea oisoa pore uviropaave rera arova opesi ovoipaoro vo vuri tapi-ia. Viapau. Ari vigei-a vao vigoa oirao pie vovou rutu purapaoro oriruvira rutu toupaveira.

Vo Toupai Oirao Pie Vovou Vo Pitupituaro Vituaro

11 ¹^e Oire uva eakea rutu-a vao oirao pie vovou? Oa vao-ia oiso toupaveira, Varao oara-ia oiso tarai ovoipavioveira oara varao oiraopavira karekepaperea vo utupaua, oarare tuevira toupaooro oirao piepapeira. Ora tapo vosa oiso ragavira ora sovopavio, O ari oiraopara-a, oara viapau kekepapeira. ²Uva vo vovou-a eva oa purapaoro voeari tuariripa irara oisoa Pauto roru piepaive ora voea-ia. ³^f Oirao pie vovou rutu purapaoro tarai ovoipavio oiso, O ari Pauto orekerovu rutu purareva varao oara kekepai ora rera vo Reoaro iavirava. Uva viapau oiso orekerovu avu vai iava vara purareva. Viapau.

^z 10:35 Hi 2:2 ^a 10:36 Lu 21:19; Kl 3:24 ^b 10:37 Hab 2:3-4; Lu 18:8 ^c 10:38 Ro 1:17; Ga 3:11 ^d 10:39 2 Pi 2:20 ^e 11:1 Ro 8:24; 2 Ko 4:18 ^f 11:3 Jen 1:1; Jo 1:3; Hi 6:5

Vo Toupai Ebel Vase Iava Ora Inok ora Noa

⁴ Oire uva oirao piepaoro Ebel korusua purareva Pautoa-pa, vo korusua oa Ken vo korusua-ia puteva. Oirao piea iavirava Pauto rerare oiso puraroepa, “Torevokotoa rutu vii.” Aue vituaro iava uvare va-a vao vatevatea korusua oa-ia Pauto roru pierewa ora rera-ia Ebel. Uva vo vovoua vao rera vaaro Ebel ira kopiioepa, oa vigei siposipopaivoi vo vokio-ia touvira.

⁵ Oire ro vo oirao piearo-a vao-ia Inok oa iavirava viapau oiso kopiioepa. Ira tootovira raga kae pierewa Pauto. Oa iava oirara oisoa rerare taraa ragapaive, uvare Pauto ora rera iare rera oureva. Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapai, ‘Kae pie asavira oisoa vo rasio-ia toupareve Pauto roru piepaoro ora rera-ia rutu.’ ⁶ Ari ita, viapau irai oiratoa vai uvuiparoi ra oisi Pauto roru piepareve, vo rara viapau oirao pie vovou vai pura rovopareve. Uva va-a vao vituaro oiso toupaveira, Ro ira ruipaparo oiso ra Pautoa iare tutuu piepareve, ira-a eera uvuiparoi ra Pauto vo touaro oirao pie rovopareve rutu. Ora aue tapo oirao piepareve oiso, Pautoa iare tutuu pierewa, ra vao veoro vori oureva rera ruvara-ia.

⁷ Oire iravu-a ro-ia Noa ira ora rera vo oirao piearo iava Pauto vo reoro vo vovou reo uvureva uriripaoro. Oreoa-ia rera vosioro tavitavireva varaore oara kekerevewa utupaua. Oreoa vao sirova utuoro aak uvuo purareva Noa. Oa iava vao ovii avao orirureva rutu vo tuukou vo vuutaaro-ia. Uva oisi-a eisi osa pierewoiva, Noa oirara rutu karekereva vo rasio-ia vuri irara. Oa iava Pauto rera raga roro pierewa oiso, Vearoto. Eake iava? Uvare oirao pie vovou rutu-a vao oa oisoa toupareve.

Ebrahim Iava Vo Reoro

⁸ Vo oisoa Ebrahim oirao pie vovou purapareve. Oa puraparo Pauto uvureva ovusa rerare keeroepa. Oa iava rera vo reoro sirova utuoro ora vaseroepa, oiso ra rera vo taerearo kavuro avaro vore avaro uvare Reo Ovoi purareva Pauto rerapa. Ari ita, rera vo taerearo rutu kavuro gaururoepa. Oire voava avaparo viapau oiso taraparoepa oiso, Ovu iare avaparai. ⁹ Uva va-a vao osa rera vo vovouaro oirao pie vovou sirova oisoa toupareve vo taereo-ia oa iare rerapa Reo Ovoi purareva Pauto. Uva vao oiso rutu oisoa toupareve osa ro ira vegoparo rakari keparo raga-ia. Ora vo araoreo tapo oviitoarei Aisak vaio ora Jekop aiterea tapo oisoa vo keparo-ia evara rakari keparo toupasi, aitereapa Pauto Reo Ovoi vateveva.

¹⁰ Vao vituaro iava Ebrahim vokiara rutu-ia rera vo oirao piearo-ia oisoa tuevira raga toupareve, oiso ra vo uruio kekereve ouruia paureva Pauto ora rera vo ruiparo-ia. Oa pauakavira rutu toupaveira.

⁸ 11:4 Jen 4:4, 10; 1 Jo 3:12 ^h 11:5 Jen 5:21-24 ⁱ 11:6 Hi 7:19 ^j 11:7 Jen 6:13-22

^k 11:8 Jen 12:1-4 ^l 11:9 Jen 12:8

^{11 m} Uva va-a vao oirao pie vovou oa vituaro Ebrahim uvuiparoi ra oiso toupave, Aite. Ari ita, eagara vosa avukaroepa rutu, ora vao tapo osa vatuaava Sera oisoa kakae kavau asavira toupave. Vo osa touvira rutu Pautoa-ia oisoa rariparo, oisore ra oiraopavira rutu karekepe rerapa Reo Ovoi Pauto vaaro. ¹²Oiraopavira rutu ita, uvare kopiisa tutuu piereva, vo osa rera raga aao iraraaro-a voeao riro irara rutu oea karekeape. Oea vieiario oiso rutu pura viropa osa aaviikoara vieiario, ora oiso osa rogara vao oa avakava sirova toupaveira viei asavira.

¹³Oire uva oisi raga touvira rutu oirao piepaoro oisoa kopiipaave varao ou asavira oara iava Pauto Reo Ovoi purareva. Uva oiso ora voea-ia taraiapa, Akoea, igeivi vao sopaipa irara. Vigoa tavete visivi raga toupapeira vo rasio-ia, oa iava vara eveipaioveira varao veaopara oara tauai rutu vo utupaua vigeipa toupaveira Pauto ruvara-ia va iava veaoro vaisi purapaoro vara-ia evara. ¹⁴Ari ita, oearovu oirara evo reo purapaiveira. Uva vigei uvuipaviei ra oisi ragavira taraiapavio voea-ia oiso, O ari touvira ora voea voaoro ruture taraapaivoi. ¹⁵Uva viapau vorerivira voare rugooava voea vo taerearo-ia vao oa iava gauruava oiso ra voare vorevira kareave. Oiraopavira rutu oiso uvuipaai ra vore kareave, vo rara oisi ruipapaave vore karesa. ¹⁶Ari oisoa oiso ruipapaave ra uvavure avaave, vo uva veaovira rutu toupave. Otaerei-ia vao oa oiso rutu toupave osa vuvuiua. Oa-a eva oa vituaro iava oisoa Pauto viapau ariiparo voea uvupaoro, vo rara rera vaisiario vaisipaive oiso purapaoro, “Igei reraaro Pauto.” Eake iava? Uvare oiraopavira rutu riro urui voeapa ravaave va pauoro.

¹⁷Va vao oirao pie vovou oa oisoa purapave Ebrahim oa iavirava oiso vovouroepa ra oviitoa-ia koruoua purareve Aisak, vo uvare Pauto rera-ia kokararoepa. Ari ita, oiraopavira uvare Ebrahim-pa Reo Ovoi pura rovoreva Pauto, oiso ra riro irara rutu oirara aao keeraave rerare Ebrahim. Uva va-a vao oa-ia tarai rovoroi, vatatopoa purareva, oiso ra oviitoa-ia kataito koruoua purareve. ¹⁸Uva rovoriva rutu Pauto rerare oiso puraroepa,

‘Rera-a eera Aisak ira iavirava riro irara rutu viire aiteaverea.’

¹⁹Va-a vao osa Ebrahim tarai ovoiroepa oiso osa ragavira uvuiparoi ra Pauto Aisak tore piereve vorevira kopii iava. Ari ita, oiso osa ovoovovira kopii tapiva vorevira toreroepa Aisak rera ruvara-ia Ebrahim toupasa.

Vo Toupai Aisak Vase Iava Ora Jekop Ora Josep

²⁰Oire uva Aisak oirao pie vovou sirovava reo ovoi purareva auere viraakoa, oiso ra vo araarei-ia karekepe Jekop vaio ora Iso. ^{21 n} Oa isivaaro-ia Jekop Josep ovii iraraaro katakataivira viraakoreva ora rera

^m 11:11 Jen 17:19, 18:11-14, 21:2 ⁿ 11:21 Jen 48:5

vaaro oirao pie vovou vituaro iavirava, vo osa rerapa tutuu piepa oiso ra kopiiri. Ari ita, takuvira oisoa toupaooro tooroto riaro-ia Pautoa-ia oisoa vuurapa vaisi purapareve. ²²° Ora ro tapo Josep ora rera vo oirao piearo vituaro iava vo reo purareva vo vuutao iava oa-ia Isip-ia kavuivere Jiu-pa irara. Oreoa isivaaro iava oreovua vao oa iava voea tavireva ora rera iava oiso, “Vosa ragai iava varaua kopiipe ra voua tovota oiso.” Uvare rera vaaro kopiiia tutuu pieva.

Moses Iava Vo Reoreoro-ia

²³° Va-a vao oirao pie vovou oa oisoa purapasi vaitereo Moses aitetoareiario. Oa sirovava rera kavausivoiva, vo kakae oisoa vataupasiva vo peva rutu sovara-ia kekira peva. Vo rara rera-ia vearovira rutu taraipasi oiso, Vearo keketoa rutu ro-ia. Oa vituaro iava ro king vo reoro gasisiva tuuvu vovouvira rutu vo reo oa purareva kakae vurerore.

²⁴° Oa iava riroroiva Moses, vaopa oisoa reasiparo oiso teapi oiso rera vaisipaive, Pero ro reito oviivaaro oviitoaaro. ²⁵Ari ita, oisoa oisi vo vaisi veripaoro oiso vovouroepa rutu ra Pauto voeaaro tapo oirara ora tavosiro rutu, vo osa riroa rutu tavaka oisoa oupaive. Oa iava oisoa vaopa reasiparo, teapi vuri vovou vai purareve gare vuutavi raga-ia. ²⁶Uvare varao rutu-ia taraiparoepa oara-ia osa tavaka vo siraoroaro oisoa oupareve oiso rutu osa vo tavaka oureva ro ira roporeva Pauto. Varao oara oiso oaravu rutu-ia pute iraopaive rutu varao veaopara rera varaaro oara oisoa Isip-ia toupave. Eake iava? Uvare oisoa tuevira vaore vearo vori toupave vao oa ourevera vovio utupauavi rera vo tavakaroaro iavirava.

²⁷° Oire uva oirao pie vovou vituaro sirovava Isip-ia kavureva. Oa raga iavirava viapau oiso kingto vaaropa kasipu vovou uriparoepa Moses. Viapau. Ari oisoa topaparo viro rutu avapaoro. Eake iava? Uvare rera-a eera ira oiso rutu toupaveva, Ira eera Pauto kekereva ora rera-ia, ro ira viapau uvuiparoi irai ra rera kekereve. ²⁸° Uva oirao pie vovou purarevoiva, va sirovava oirara rutu tavireva, oiso ra Tagausapa Vurei Pasova puraive. Vo vuutao-ia oa-ia voea rutu tavitavireva, oiso ra revasiva-ia rataoara rutu riaaro kipuive. Vo kipuro oara kekepaoro uvuiparoi ra vo keparo reesipaoro Jiu-pa irara ovii kakaeroaro voeao avaiopa kakaero tagaupaoro okakaerovu raga

° 11:22 Jen 50:24-25; Eks 13:19 ° 11:23 Eks 2:2, 1:16 ° 11:24 Eks 2:10

° 11:27 Eks 12:50-51 ° 11:28 Eks 12:21

avaioa kakaero kopii pierewe enselto. Uvare rera vaaro-a voea upopasa.

Riro Irara Rutu Jiu-pa Irara Goruvira Rutu Oirao Pieiva

²⁹ Oisi-a oiso osa vo vovouro iava varao oirao pie vovouro Jiu-pa irara Ret Si avakava iviroiva ovusa voeapa raakaopa. Oa iava Isip-pa irara voea tariopaoro iviropaoro utupaaepa, ovusa voea ururao ora aivaro pieopa. Oa iava voa kopii ovoiaepa.

³⁰ Ora tapo oiso osa vo oirao pieroa varao oara iava kasuraara varao Jeriko-ia kururu piropa, vo osa Jiu-pa irara vo urui taripaoro riro goruvira rutu viri rovopaiva erao vatara (7) vokiro rutu-ia. ³¹ Ora o tapo riakova Rehap riro otopava iria ruvara iava voeao rutu kopiiapa oea oisoa Pautoa-re isivapaave, ovusa oira viapau kopiiapa. Eake iava? Uvare voeao oea vo rasi vagogo rovosa urioaepa vao oa-ia oisoa toupave. Oa iava voa oira raga voea tokieva oira vo kepaaro-ia oira vaaro iavirava oirao pie vovou.

³² Oire uva visii akepaavo, E uvuiparai oei iava ita visii tavitavia, eke? Oiraopavira, viapau oiso vuutaa vai ei ragaipa ra Gidion vase iava visii siposipoa ora Barak, ora Samson, ora Jepta, ora Devit, ora Samyuel, ora voea rutu voeao profet irara oea oisoa Pauto vo rearo kosi piepaive. ³³ Oiraopavira rutu oiso osa oisoa oirao pie vovouro purapaoro riro irara rutu upopaive uvarovu rutu voea-ia putepaoro. Ari ita, torevoko pitupitu rutu sirova oisoa utupaave, oa iava vao ouiva oeare voeapa Pauto Reo Ovoi purareva. Voeao oea laion kare iava gisipo kapu pieiva. Oa iava viapau oiso voea aioiva. ³⁴ Ora voeao oea riro kasi rutu tuituia roko pieiva. Ora oiso osa virivarivira rutu toripaiva voea asavira oea toorioara-ia voea upopasa aue ragapaaepa. Uva va-a vao osa raveraveaepa. Uva vorerivira ita ora voea iava varaara-ia gorua ouiva. Osa iava tuuvu vovouvira rutu upoara puraiva oearovu tapo uvarovu rutuva voea voea-ia putepaoro rutu. ³⁵ Ora oearovu tapo voea iava oea oisoa kopii rovopaaera, vorevira torepave. Eake iava? Uvare airorovu voea iava vairoro airoa oisi oiso oirao piepaiva oiso puraoro, “Oiraopavira uvuipaai ra vorevira torevave vigei voeaaro.” Ora oiso tapo osa oearovu vuri irara oea voeare oiso puraapa, “Uvuipatai ra vova kosita viro vosa visii varaaro oirao pie vovouro kavu rovota.” Uva viapau kosia viropa, uvare oiso ruipapaaepa ra voea varaaro oirao pie vovouro kareke piepaive. Oa iava oisoa voea vuri piepaive rutu voea upoapaoro. Vo rara oiso ruipapaave ra eisi voea piepaivora, vorevira torepave vearo tootoo rutu oupasa.

^t 11:29 Eks 14:21-31 ^u 11:30 Jos 6:12-21 ^v 11:31 Jos 2:1-21, 6:21-25

^w 11:33 2 Sml 7:11; Dan 6:22 ^x 11:35 1 Kin 17:22

³⁶Uva oearovu oisoa voea tovipaive tapo voea ragipaoro viripa iroro-ia. Ovusa oearovu oisoa voea tuukepaive iroara-ia tuukepa keparo-ia voea tovopasa. ³⁷Ari oearovu oisoa voea vurokopaive aue-ia aveke, ovusa oearovu raga ita voea iava varaura koripaive. Ora vo osa oearovu oisoa upopaive aue-ia toorioara. Ora tapo oisoa tarivira toupave apotavira rutu tupaoro sipsip rakariro-ia kuvupaoro ora meme rakariro, ovusa oearovu voeao oisoa vuri piepaive rutu. ³⁸Oiraopavira rutu oiso osa voeao rasio-ia tou irara oisoa viapau voea eveipaive ra va iava oiso purapaave, “O asi vearo vovou irara vai-a voeao-ia.” Voea raga ita voeao-ia oea oisoa viripaive voraro raaka tapiro, ora voraro pukuara-ia, ora tariara-ia, ora rikuara tapo.

³⁹Uva oiraopavira rutu-a oiso osa vo siposiporo toupaveira voeao iava oea oisoa Pauto roru piepaive rutu. Eake iava? Uvare eisi oisoa piepaive voea vo vovouroaro oirao pie vovouro rutu purapaoro. Uva viapau varao veaopara ouiva oara iava voeapa Reo Ovoi purareva Pauto. ⁴⁰Uvare Pauto orugoovu raga-a vao oa purareva vigeipa. Oiso rugooro ra vao-ia airepa rugoo voea tapo tuariripa irara vigei rutu takuvuoro vigei uvui pie ovoirevera voari ruture utupaua.

Vigei Uvuipaviei Ra Jisas-ia Vurapaoro Rera Oirao Piepape

12 ¹ Ari ita, vo vokio-ia vearovira rutu taraipaviera voeao iava tuariripa irara, uvare oisi eisi oisoa piepaive voea vo pitupituroaro evara oirao pie pitupituro oiraopavira kareke piepaoro. Uva vigei tapo ita uvui iraopaviei ra oisi eisi piepape. Oa iava uvuipaviei ra varao vuri pitupituro kavupape vo pitupituro oara vigei-ia goruvira rutu pitupaiveira, ora varao rutu tapo oara vigeire korukorupapeira torevoko pitupitu purapa arapa. Uva uvuipaviei ra vara rutu evara kavuera, vo paupauo purape reasi asavira oaravu-ia pute iraopasa vuriara. ² Uva oisi eisi piepaoro uvuipaviei ra goruvira rutu Jisas-ia vurapape. Vao iava uvare rera raga vigei varaaro oirao pie vovouro vituaro vo rutuva rovopaoro rovoa-ia vo rekasisa opesipa tapi. Oiraopavira rutu ita, uvare viapau oiso torireva vao asavira evao parikou vo siitokaaro. Viapau. Ari ora rera iava vasereva voare, oiso ra vao kopiioro ariia oureve evao parikou-ia. Uvare vao ragare rugorugooroepa riroa rorua oa rerapa oisoa tuevira toupave. Ari ita, uvare vo vokio rera epao reia-ia pauparoi paupa vo oirapapa varata-ia vao Pauto vaaro.

Pauto Vigeipa Siraopa Vatareva Vigei Torevokopasa

³ Rerare ro Jisas rugorugoo iraopata. Opeita rera vaarore riroa goru vovou ovaupata. Vao oava tupaoro kasipu vovou oureva vuri irara

¹ 12:1 1 Ko 9:24; Hi 10:36 ² 12:2 Fl 2:8-9; Hi 1:3, 13; 1 Pi 3:22 ³ 12:3 Mt 10:24; Ga 6:9

ruvara-ia. Uva oisi-a eisi osa visii tapo ita viapau uvuipatai ra visii vo vovouaro goru vovouro viki ragapata visii vo oirao pieroaro kavupaoro.

⁴Vao iava uvare vo paupau-a eva purapaoro vuri vovouva ora upopatai oa-ia revasiva visii iava touvira parupaevere pasi. ^{5b} E vo reore vai ovautaepa oara Pauto vatereva visiipa vao rera ovii iraraaro, oisore ra ora visii iava vovouisi oavisii goru pie iraopata? Uvare oiso puraroepa,

‘Oviitoa oaa, vaore rugorugoo iraopau vo osa Turaro Pauto viipa vavata vatepareve, oiso ra va kaeri. Ora tapo oiso-ia ra opeita raveravepau vo osa viipa goru reoro rutu vatepareve varao vii torevokopasa.

^{6c} Uvare ro ira kaviko iraopareveira Pauto, ira raga ita-a eera irapa uvuiparoi Pauto ra rera vatepareve vavata oiso ra va kaepareve. Ora voeao tapo oea oiso vaisipareveira, Rera ovii iraraaro, oeapa voea vo vuriaro vo voriaro vatepareveira voea torevokopaoro.’

⁷Oire uva uvui iraopatai ra goruvira rutu vovou iraota vo osa vo vavata eva oupata. Vo uvare taraipatai oiso, Aite ruvara iava va vao-ia. Ari ita, visii vo vavataaro vao karekepaiveira rutu visiipa, oire ra va iava oiso purapata, “Oiraopavira rutu Pauto osa oiso igei piepareveira oiso, Rera ovii iraraaro.” Uva ragai tavita oiso, E irai aitetoa vai viapau irai oviitoa vai goru reo vai viapau vatereva vaore irai torevokopasa oai-ia, eke? ^{8d} Vosa viapau Pauto vaaro vavata kaepata oiso osa oearovu rera ovii iraraaro vo vavata kaepaiveira, oa iava uvuipatai ra ora visii-ia taraipata oiso, O ita, viapau oiso vigei-a Pauto ovii iraraaro rutu. Ari iravu raga ovii iraraaro-a vigei. ⁹Ari ita, voeao aite irara oavi vo rasio-ia vigei torevokopaiveira varao vuri pitupituro asavira. Oa-a eva oa iava voeapa avivikepavioveira. Uva va-a eva osa vituaro iava uvuipaviei ra pute pie visivi rutu ora vigei iava vasipape rera iare. Oa iava uvuipaviei ra Tootoo Ovoi oupape rera ruvara-ia Aite Pauto ro vova vuvuiua. ¹⁰Uva aite irara oavi vigei oisoa torevokopaive potekupa vuutarovi raga-ia voea vo rugorugooaro sirova utupasa. Ari Pauto vigeire rugorugooaroveira rutu oiso vigei torevokopaoro. Oa iava uvuipaviei ra torevoko vovou rutu purapape ora airereipaoro, oiso rutu osa rera vo vovouaro vuri asa vovou rutu. ^{11e} Vosa goru reo rutu oupaive vao voea torevokopa reo vuri pitupituro iavirava, oa iava uvuipaai ra ora voeapa siraopaave oiso purapaoro, “Siraovira rutu vigeivipa vao-ia, vigoa viapau oiso vo reo-ia vao-ia rorupapeira.” Viapau. Ari oiraopavira uvare oearovu voea iava vao goru reo uvuivoiva, oa iava torevoko

^b 12:5 Pro 3:11-12 ^c 12:6 Sam 94:12; Je 1:12 ^d 12:8 1 Pi 5:9 ^e 12:11 1 Pi 1:6; Je 3:17-18

vovou ouiva. Uva vo utupaua voea vo voriaro ouiva vao gavaure vovou.

Reo Ravaa Iava Vao Oisore Ra Goruvira Toreta

^{12f} Oisi-a eisi osa ragavira uvui iraopatai toupaoora ora visii iava vavaeara goruvira rutu kae pieta varao oara raveravepaoro eoropapeira. Ora oiso ra goruvira rutu kotupiara itotuo piepaoro tore iraota. ^{13g} Ra oisi iava topa pievira voka iraooro avata vao-ia torevoko raiva. Visii vao vearo kokoto irara voea tapo vokapata voea goru piepaoro voea vuri kokoto irara. Teapi raiva tasi arova piropaave.

^{14h} Ora visii iava vovouisiro oavisii rutu tovo iraota. Oa iava uvuipatai ra gavaure vovou rutuva oearovu tapo toupata oirara. Ora visii iava vovouisiro oavisii rutu tovo iraopata, ra ora airereipaoro viapau rutu vuri pitupituro vai sirova utupatavere. Eake iava? Uvare viapau oiso irai oiratoa vai Turaro Pauto kekerevere vo rara viapau eisi piepareve. ¹⁵ Ora vaopa tapo ora vatatopo iraopata. Teapi irai visii iava vaore isivaparo Pauto vaoro kavikopa vovou oa purapareveira visiipa. Ora vao tapopa ora vatatopo iraopata. Teapi oiso rutu toupata osa okuerovu varao itakopa kuero. Aue vituaro, teapi oirara rutu vuri piepata visii vo pitupituroaro raga-ia. Oiso rutu osa itako ovi gare ovivi raga oa aioara rutu vuri pievo vara sovara-ia avaro. ¹⁶ⁱ Ra vaopa tapo ora vatatopo iraopata. Teapi irai visii iava otopa vovou vai purareve. Ora tapo teapi irai Pautoa-re isivaparo oiso piepareve osa ro Iso. Ira katai vuutavi raga-ia gareavi raga aioa ouoro araokoto ruvara-ia kikotoo ira reo ovo purareva kokotoa aropa oiso puraoro, Ragai varaaro rutu ouriverea rara varao aite ruvara iava. ^{17j} Ari ita, rera-ia taraipataveira, uvare va isivaaro iava oiso ruipa ragaroepa ra aiteto ruvara-ia viraakoa oureve. Vo osa viapau uvuiroepa. Eake iava? Uvare viapau oiso uvuiroepa ra evo vovou tavarioreve oa-ia tuutuua pura rovereva kikotoapa. Uva gau ragapaooro rirovira rutu akeake ragapareva. Vo osa viapau.

Vigei Pou Viroviei Vo Vearo Pukui-ia Vao Vo Saion

^{18k} Viapau oiso pou virotaepa vo pukuio-ia Sinai, oiso osa voeari Jiu voari tuariri. Vo pukuio oa oisoa uvuipaave ra va kekeive ora voea osireiaro iava. Opukuio eva oa-ia oisoa riro kasi rutu eto kasi karekepape ovokirovu-ia, vo osa Pauto reo vateparo. Ora vao tapo osa voa oisoa ruupa rutu karekepape ora purepato kiuvu. ¹⁹ Opukuia raga ita-a eva oa-ia utave guruko karekepa ora reoreoa. Ari ita, oreoreoa eva uvuiva, oa iava vare oisoa riro goruvira rutu arepaave oirara, oiso ra opesipe vo

^f 12:12 Ais 35:3 ^g 12:13 Pro 4:26; Ga 6:1 ^h 12:14 Mt 5:8 ⁱ 12:16 Jen 25:33

^j 12:17 Jen 27:30-40 ^k 12:18 Eks 19:12-22; Diu 4:11

reoreo voea arova. ²⁰^l Eake iava? Uvare Pauto vo reoreoaro uvupaoro rirovira rutu uriri iraopaepa. Oreoa-ia voeare Pauto oiso puraroepa, 'Vosa irai oiratoa vai, eke irai varueretoa vai vo pukuio-ia taciasireve, ira-a eera ira-ia uvuipaai rera vurokoive rera kopii pieoro.'

²¹^m Iu. Oiraopavira rutu uvare vo pukuia-a eva oava vurapaoro oisoa rirovira rutu uriripaave. Osa iava Moses ora rerare oiso puraroepa, 'Ragai-a vao ragoa rirovira rutu rikerikeparai uriri iraopaoro.'

²²ⁿ Oire uva visii ita vao-ia viapau oiso vo pukuia eva pouta viropa. Viapau. Ari opukuivu raga vao oa-ia pouta viropa oa vaisipaiveira oiso, Saion. Vo uva Pauto vo uruiaro toupaveira ro Tootoopatoa Rutu. Vo uruio-ia ouruia epao toupavoi oiso osa raga toupaverea voari rutu utupaua vo vuvuiua-ia. Vao oa vaisipaiveira, Jerusalem. Oa sovara-ia riro tukuro (tausen tausent) rutu enselpa irara rorupaoro toupaveira. Voea raga ita oea vo uvuruo iare pouta virora. ²³^o Oa-ia toupaveira voea Pauto ovii iraraaro avairo irara. Voea ita oea vaisiroaro rigatoreva vukua-ia vao oa epao vuvuiua-ia. Ari ita, kareta virora rera iare ro Pauto ira oirara rutu vo vovouroaro rovirieipaveira. Ora voea iare tapo uraura irara torevoko vovou irara voeaaro Pauto oea uvuivira ovoi piereva rutu. ²⁴ Oiraopavira rutu ita, vo uvare kareta virora Jisas iare. Ro ira-ia oiraopea oa pura piropa Airepa Reo Ovoi. Oire ra oisi iavirava ora rera iava revasiva petoreve va eva Reo Ovoi goru pieoro. Eira revasiva iria vo kovoaro Ebel revasiario-ia putepaveira rutu. Uvare Kraiss revasiavaaro-a iria vearopara rutu kareke piapaveira.

Vigei Uvui Iraopaviei Ra Ora Vatatopo Iraopavio Vearovira

²⁵ Ora vatatopo iraopata vaopa oiso, Opeita siposipopato vo reoroaro veripata, oiso osa voea oea viapau oiso oisi rera vo reoroaro uvupaive, eera ira tugoropa siposiporo oisoa vatepareve vo rasio-ia vo tuariri rutu. Uva voea-a evoea oea viapau oiso voea vo voriaro vuria vatavataiva. Oire uva apeisi-a vigeipa vao? E uvuipaviei ra oisi va vuria vo voriaro vatavatapape, vo rara oisi rera vo reoroaro veripape ro ira vo reoro kosi piepareve vuvuiua iavapara? ²⁶^p Oiraopavira rutu ira-a ro ira vo gurukoaro voari tuariri rutu vo rasio rikerike pieeva. Oa iava Reo Ovoi purareva oiso puraoro,

'Ragai taru vorerivira vo rasio ita rikerike piea. Uva viapau oiso vo rasio raga-a, ari vuvuiua rutu tapo-a.'

²⁷ Oire uva vo reoa vao-ia oa oiso purapai, Vorerivira, oa porearo oiso roroiavira rutu toupai oiso-ia, Vara rutu orekerovu Pauto oara purareva

^l 12:20 Eks 19:12-13 ^m 12:21 Eks 19:16 ⁿ 12:22 Fl 3:20 ^o 12:23 Lu 10:20; Fl 3:12
^p 12:26 Eks 19:18; Hag 2:6

voari rutu rovoa-ia, oara rutu opesiperea rikerikeoro. Ari varao oara viapau oiso rikerikeperea, oara raga-a evara oara perea.

²⁸ Oire uva rorupata, uvare vao oupapeira Pauto vo Saraaro oa viapau opesia vai vo osa rikerikepe. Osa iava vigei uvuipaviei ra Pauto vaisiario-ia vuurapa vaisi purapaoro rerapa avivike iraopavio rera vaisiario kae piepaoro rutu. ²⁹ Uvare Pauto riro kasiva eto kasi toupaveira. Oa uvuipai ra orekerovu rutu rova pieve vara rutu opesi pie ovoiro.

Uvuipaviei Ra Ora Vigei Araoko Iraraaropa Sirao Vovou Vatepape

13 ¹ Vokiara rutu-ia uvui iraopatai ra oearovivupa siraopata, voeao araoko irara oavi oea Kraiss vaisiario-ia toupaveira. ² Opeita vaore ovau iraopata oiso osa uvuipatai ra oearovivure aapaapaupa irara keerapata vorarore visii vo keparoaro-ia voea koata piepasa. Ari ita, oearovu oisoa oisi eisi oearovu piepaive voari. Uva viapau oisoa voea eveipaoro voea koata piepaive ora voea vo keparoaro iare, vo osa voeavi uvuiaroa ita enselpa irara oea oisoa koata piepaive.

³ Ora voeaviore tapo rugorugoopata oearoa tuukepa keparo-ia toupaveira vo Jisas iavirava. Ra ora visii-ia voea sovopaoro oiso taraipata, Visii uvuiaro eva visiigoa ita tuukepa kepa-ia toupatavoi. Ora ra voeaviore tapo rugorugoo iraopata oearovia tavaka vo vavataaro kaepaveira. Vo vavataaro uvuipatai ra ora visii-ia va sovopata oiso rutu ita, ovavata-a eva voea vaaro oa visii-ia ita tupaivoi.

⁴ Opeita vo pitupituore ora oupa pitupitu oiso rugorugoopata, Akukupapa raga. Viapau rutu. Ari ro oirato ora o riakova oavukarea raga uvuipasiei ra ora vaiterei raga rutu toupasi. Vao vituaro iava vosa viapau oisi eisi toupasi, oa-a eva oapa Pauto vaiterei ora oearovu rutu rovirieireverea vava vao ora voeava otopa vovou, vo osa vo pitupitu vo voriaro vuri vori vatereve voeapa.

⁵ Ora opeita vo vovouva toupata tapo moniara riiriipa vovou. Ari uvuipatai ra varavio-ia roru iraopata oara-ia pitupataveira oiso purapaoro, "Ari uvuipai varao." Eake iava? Uvare Pauto vao-ia oiso puraroepa,

'Viapau oiso visii kavuaverea. Ora viapau oiso visiire ovauraverea.'

⁶ Oreoare vao rugorugooapaoro uvui iraopaviei ra goru vovouvira rutu oiso purapavio,

'Ragai reraaro tauvapato Turaro Pauto. Osa iava viapau uvuiparai ra orekerovu avu vaipa uriripara. Oiraopavira rutu. Eake vai-a

^q 12:28 Dan 2:44; Hi 13:15 ^r 12:29 Diu 4:24 ^s 13:1 Ro 12:10; 1 Te 4:9 ^t 13:2 1 Pi 4:9
^u 13:3 Mt 25:36; Kl 4:18 ^v 13:4 1 Ko 6:9 ^w 13:5 Fl 4:11; Diu 31:6, 8; Jos 1:5

vao oa-ia uvuiparoi irai ra oai purareve ragai vuri piesa? Viapau oiso oaiei.’

**Vigei Uvuipaviei Ra Oiso Rutu Utupavio Osa
Voeao Turaro Irara Tuariripa Irara**

^{7x} Ora voeaore rugorugoo iraopata tuariripa irara oea oisoa visii tuvetuvepaive Pauto vo rearo iava siposipopaoro. Ora voea vo pitupituroarore tapo rugoopata oiso osa ragavira oisoa toupave tootoopaoro ora kopiipaoro. Uva vo pitupiturei-a evarei oarea-ia visii ita uvuipatai ra oisi voea vioepata voea vo vovouroaro oirao pieara sirova utupaoro.

^{8y} Jisas Krais viapau oiso tavarioa vaiei. Ira vo vokio toupaveoi oisi raga ita osa tuariri oisoa toupaveve. Osa raga ita eisi osa voari utupaua toupavevea taru. ^{9z} Opeita osiposiporovu raga pisaara uvupata vaopa, teapi visii ivuive vao arova torevoko raiva Pauto vaoro. Vosa vigei iava sopaura sirao vovou vo goruaro ouve Pauto ruvara-ia, osa vearopai. Oa iava vigei iava sopaura viapau uvuipai ra osasararovu rutu aue reo goruro vo goruaro ouve varaore aiopara. Oara vo pitupituro viapau oirara oisoa tauvapaive vo osa va-ia vokapaive.

Vo Toupai Vao Iava Koruoua Oa-ia Rorupare Pauto

^{10a} Ovoovova eravao vigei oiraaro toupavoi oira-ia koruoua toupai. Vo koruouo oa iava viapau rutu uvuipaai Jiu-pa irara pris ra oai puraive va-ia. Uvare viapau voea vaoro-a. Ari vigeipa oirao pie vovou irara. ^{11b} Ari ita, ro Rovopatoa rutu Pristo Jiu iava ira oisoa Tugoropa Tavuki Rutu iare oisoa koataparou varuere kare iava revasi rovurova vara-ia koruoupasa vuriara verapaoro. Vo karero okarea oisoa kasipaive vo uva sel urui-ia toupave vatuario. ^{12c} Uva oisi-a eisi osa vituario iava Jisas ita kopiiopea oisi ratau vo riro urui iava rataoa riaaro vatuario-ia. Oa iava voa rera iava revasiva parueva oirara rutu sisigarue pieoro vuri vovouro iava. ^{13d} Uva vigei tapo ita uvuipaviei ra oisi uruia vatuario iare kosi viropavio varao kavuoro Jiu varaaro, oiso ra rera sirova utupavio. Ra va iava ora vigei-ia rera vaoro ariia sovopape va vao siitoka vavataaro kaepaoro. ¹⁴ Oiraopavira ita, viapau oiso pauaka urui-a vao oa oiso vaisipapeira, Vigei vo uruiaro va vo rasio-ia. Viapau. Ari touvira rutu tuevira tupaoro vo uruire taraapapeira vao oa rutu-ia toupaperea voari utupaua. ¹⁵ Eisi osa iava uvuipaviei ra Pautoa-ia vuurapa vaisi purapape Jisas vaisiario iavirava. Vo vaisio vuurapa vaisi oa oiso toupai, Vigei vaoro koruoua vova vigei iava gisipoara-ia. Uvare rera vaisiario rei piepapeira oisi va iava tavitavipaoro. ¹⁶ Ora opeita tapo vo vovoureore tapo ovaupata veoroa

^x 13:7 Hi 6:12 ^y 13:8 Hi 1:12 ^z 13:9 Ef 4:14; Kl 2:7, 16 ^a 13:10 1 Ko 9:13, 10:18

^b 13:11 Eks 29:14; Lev 16:27 ^c 13:12 Jo 19:17 ^d 13:13 Hi 11:26

purapa, ora aue vao tauvaa oearovu tauvapasa. Eake iava? Uvare evo vovourei oarea-ia uvuipatai ra Pauto roru piepata ora visii-ia.

^{17e} Voeao oea visiipa irapaaveira vo reoroviaro tapo uvu iraopata, ora voea vo vovouroaro tapo sirova utupata. Uvare vuutara visii iava sopaura oavisii tokipaiveira vaopa, teapi oearovu visii piro piepaive. Oa iava voea evoea tokipa irara Pauto tavitavipaaveira ora voea vo kovoaro iava. Vosa voea vo reoroaro oisi purapata, oa iava uvuipaai ra visii-ia kovopaive roruvira. Ari vosa oisipa eisi viapape, oire ra siraoa vo vavataaro kaepaive oisi eisi kovopaaro. Ra oisi vo vavata iava viapau oiso ra tauvaa vai outavere.

Vo Toupai Tauvaa Oupa Iava Variria

¹⁸ Visii vo variroaro topa piepata, ra Pauto igei tauvapareve. Oa iava ora igei-ia tarai ovoipaiveira oiso, Igei iava sopaura sisigaruepapeira vo Pauto osirearo-ia. Uvare igei vo ruipaaro rutu-a va vao-ia torevoko vovou purapaaro vokiara rutu-ia. ¹⁹ Uva vorerivira ita visii arepaavoi goruvira rutu oiso ra variripata. Oa iava Pauto visii iare ragai vore piereve rara.

^{20f} Pauto vigei Turaroaro Jisas kopiia iava vorevira tore piereva rera ro vigei Tokipatoa Rutu Vearoto. Ira sipsip ragui tokipareveira, oraguia-a vao vigei raga ita. Ari ita, rera vaaro iava kopiia vao Reo Ovoi Pauto vaaro, oa oiraopea vo reo oreoa-ia viapau opesia vaiei. ^{21s} Uva Pauto arepaaveira ro gavaurepa vovouto, oisore ra vearopara vatepareve visiipa, vaore, oiso ra oisi vara iava rera vo ruipaaro sirova utu iraopata. Ora vaore tapo, oisore ra oisi vigei pieparevora, uvuipaviei ra rera roru piepape vao iavirava Jisas Krai vo goruaro. Oire uva uvuipaviei ra Krai vasiaro kae piepape vokiara rutu-ia. Ovoiei.

Ovoioipa Reo-a Vao-ia

²² Goru visivi rutu visii araoko irara oaa tavipaavoi auere ra ragai vo reoaro uvu iraota. Oreoa purapaavoi visii iava sopaura oavisii goru piepaaro. Oa oisivio rutu toupai gareavi pasia. ^{23h} Uva oiso ruipaparai ra visii tavia ro iava Timoti vigei araokotoaaro. Ira kosi pieivorao vova tuukepa kepa iava. Oire vosa ikauvira raga kareroera ragai iare, oa iava uvuipaveiei ra vegei rutu uriove visii kekesa.

²⁴ Igei vo reoaro topa piepaaro vearo voki purata voeaova visii voeaaro turaro irara ora oearovuva Pauto voeaaro. Voearo visii araoko iraraaro vo taereo iava Itali oea tapo visii-ia ita vearo voki purapaivoi.

²⁵ⁱ Uva visiipa Pauto arepaavoi, oisore ra visiipa vereopa vovou rutu purareve visii tauvapasa.

Eisivi raga ra opesipe.

^e 13:17 Ais 62:6; Ap 20:28 ^f 13:20 Ro 15:33; Sek 9:11 ^s 13:21 1 Pi 5:10; Fl 2:13

^h 13:23 1 Te 3:2; 1 Ti 6:12 ⁱ 13:25 Ta 3:15